HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a patra)

20 septembrie 2011 *

În cauza T-461/08,

Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE, cu sediul în Atena (Grecia), reprezentată de N. Korogiannakis și P. Katsimani, avocați,

reclamantă,

împotriva

Băncii Europene de Investiții (BEI), reprezentată de domnii C. Gómez de la Cruz și T. Pietilä, în calitate de agenți, asistați de J. Stuyck, avocat,

pârâtă,

având ca obiect, pe de o parte, o cerere de anulare a Deciziei BEI din 31 ianuarie 2008 de a nu selecta oferta depusă de reclamantă în cadrul unei cereri de ofertă privind prestarea de servicii destinate să asigure un ajutor pentru întreținerea, asistența și

* Limba de procedură: engleza.

dezvoltarea unui sistem informatic și de atribuire a contractului unui alt ofertant, introdusă în temeiul articolelor 225 CE și 230 CE, și, pe de altă parte, o cerere de despăgubiri, introdusă în temeiul articolelor 225 CE, 235 CE și 288 CE,

TRIBUNALUL (Camera a patra),

compus din doamnele I. Pelikánová (raportor), președinte, K. Jürimäe și domnul M. van der Woude, judecători,

grefier: domnul N. Rosner, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 17 noiembrie 2010,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

1 Reclamanta, Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE, este o societate de drept elen, care își exercită activitatea în domeniul tehnologiilor informației și al comunicațiilor.

2 Printr-un anunț de participare din 13 septembrie 2007, publicat în suplimentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* (JO S 176) cu numărul 2007/S 176-215155, Banca Europeană de Investiții (BEI) a lansat o cerere de ofertă privind prestarea de servicii destinate furnizării unui „[a]jutor pentru întreținerea, asistența și dezvoltarea sistemului «Loan Front Office» (Serapis)". Potrivit descrierii care figurează în anunțul de participare și în caietul de sarcini aferent cererii de ofertă menționate, „Sistemul eficient și rapid de acces la împrumuturi și la informațiile de sprijin" (Serapis) este partea de hipertext a aplicației informatice (Front Office) a BEI în domeniul împrumuturilor. Acesta este conceput ca un portal integrat de gestiune a informației în domeniul „împrumuturilor" pentru serviciile competente ale BEI, care includ Direcțiile „Finanțări în Europa", „Finanțări în afara Europei", „Gestiunea riscurilor" și „Proiecte", precum și Serviciul juridic. Acesta are rol de sprijin pentru procesul intern în materie de împrumuturi, începând cu faza de concepție a unei operațiuni, continuând cu evaluarea (validarea) sa și până la prezentarea „Note conjointe" (semnare), care conduce ulterior la procedura prevăzută în cadrul părții aplicației informatice a BEI denumite „Force Prêts", care permite persoanelor responsabile cu sistemul respectiv să îl administreze și să îl gestioneze (Back Office).

3 Anunțul de participare prevedea încheierea unui acord-cadru pe patru ani cu ofertantul selectat și atribuirea în favoarea acestuia din urmă a unor contracte întemeiate pe acordul-cadru și care corespund unor comenzi specifice pentru proiecte precise. Anunțul de participare și caietul de sarcini precizau că contractul va fi atribuit ofertantului care va depune oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic, apreciată în funcție de criteriile de atribuire prevăzute în caietul de sarcini. Acesta indica ponderea relativă a criteriilor de atribuire, respectiv 75 % din puncte pentru criteriile tehnice, din care 15 % din puncte pentru criteriul intitulat „Procesul de gestiune a calității", 45 % din puncte pentru criteriul intitulat „Nivelul de conformitate a competențelor și a calificărilor personalului propus" și 15 % din puncte pentru criteriul intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii", și 25 % din puncte pentru criteriul financiar.

4 Printr-o scrisoare din data de 31 octombrie 2007, BEI a comunicat tuturor persoanelor care au solicitat clarificări referitoare la cererea de ofertă o listă cu „Întrebări și răspunsuri” referitoare la cererea de ofertă în cauză.

5 La 9 noiembrie 2007, data limită stabilită pentru primirea ofertelor (punctul IV.3.4 din anunțul de participare), reclamanta a depus o ofertă.

6 În total, șapte oferte au fost primite de BEI și au fost examinate de comisia de evaluare. În cursul primelor două etape ale procedurii, respectiv faza de excludere (punctul 6.1 din caietul de sarcini) și faza de selecție (punctul 6.2 din caietul de sarcini), toți ofertanții au fost selectați. În cursul ultimei etape, respectiv faza de evaluare comparativă a ofertelor și de atribuire a contractului de achiziții (punctul 7 din caietul de sarcini), pentru care era prevăzut, într-o primă etapă, ca ofertele ofertanților selectați să fie examinate numai în raport cu criteriile tehnice și să fie respinse cele care nu atingeau pragurile minime definite în caietul de sarcini și, într-o a doua etapă, ca ofertele care nu fuseseră respinse în raport cu criteriile tehnice să fie examinate în raport cu criteriul financiar, numai cinci oferte, printre care cea a reclamantei, au fost examinate în raport cu criteriul menționat, celelalte două oferte neatingând, cu ocazia evaluării tehnice, pragurile minime definite în caietul de sarcini. La încheierea evaluării comparative a ofertelor, comisia de evaluare a atribuit cea mai bună notă globală ofertei depuse de Sybase BVBA (denumită în continuare „ofertantul selectat”), oferta reclamantei clasându-se pe a doua poziție. Având în vedere evaluarea efectuată de comisia de evaluare, BEI a luat, la 31 ianuarie 2008, decizia de a nu selecta oferta depusă de reclamantă și de a atribui contractul de achiziții ofertantului selectat (denumită în continuare „decizia atacată”), după ce a discutat anumite elemente ale ofertei sale cu acesta din urmă în cadrul unei reuniuni care a avut loc la 29 ianuarie 2008.

7 La 18 februarie 2008, BEI a trimis scrisori tuturor ofertanților, cu excepția reclamantei, pentru a-i informa despre atribuirea contractului ofertantului selectat.

8 La 12 și la 17 iunie 2008, acordul-cadru a fost semnat de BEI și, respectiv, de ofertantul selectat și a intrat în vigoare la 16 iunie 2008.

9 Printr-o scrisoare din 31 iulie 2008, după ce a luat cunoștință de anunțul de atribuire a contractului de achiziții publicat în suplimentul la Jurnalul Oficial (JO S 144) cu numărul 2008/S 144-192307, reclamanta s-a adresat BEI pentru a reclama nerespectarea caietului de sarcini și a dreptului aplicabil procedurilor de cerere de ofertă, întrucât nu fusese informată, în timp util, cu privire la decizia atacată. Reclamanta a cerut BEI să suspende procedura de atribuire și semnarea acordului-cadru sau, dacă era cazul, să anuleze acest acord-cadru. În plus, aceasta a solicitat informații referitoare la procedura de cerere de ofertă, în special numele ofertantului selectat, al partenerilor grupului pe care acesta l-ar fi constituit pentru a răspunde la cererea de ofertă și al subcontractanților săi, notele acordate, pentru fiecare criteriu de atribuire, ofertei sale și celei a ofertantului selectat, elementele de comparație între oferta sa și cea a ofertantului selectat, în special pe plan financiar, precum și o copie detaliată a rapoartelor comisiei de evaluare referitoare la oferta sa și la cea a ofertantului selectat.

10 Printr-o scrisoare din 1 august 2008, BEI a oferit reclamantei indicații referitoare la ponderea relativă a criteriilor de atribuire. Aceasta a indicat de asemenea că contractul fusese atribuit ofertantului selectat și, pentru fiecare dintre criteriile de atribuire, a prezentat repartizarea punctelor acordate ofertei reclamantei și a celor acordate ofertei ofertantului selectat. Aceasta a precizat că oferta reclamantei primise 22,03 puncte (din 35 de puncte disponibile), în timp ce oferta ofertantului selectat primise 29,36 (din 35 de puncte disponibile).

11 În aceeași zi, considerând că nu primise decât o mică parte din informațiile solicitate, reclamanta a trimis o nouă scrisoare BEI, solicitându-i să răspundă la toate întrebările pe care i le adresase prin scrisoarea sa din 31 iulie, să îi furnizeze motivarea deciziei atacate și să îi indice dacă acordul-cadru fusese deja semnat cu ofertantul selectat. În caz contrar, reclamanta solicita BEI să suspende semnarea respectivului contract până la examinarea în detaliu a acțiunii sale.

12 La 6 august 2008, BEI a confirmat primirea scrisorii reclamantei. Prin scrisoarea din 14 august 2008, BEI a admis comiterea unei „erori administrative” prin omiterea informării reclamantei, prin scrisoare oficială, cu privire la rezultatele evaluării comparative a ofertelor, cerându-și scuze pentru aceasta. BEI a adăugat că procedura de cerere de ofertă, în ansamblul său, era valabilă și că eroarea administrativă care fusese comisă nu constituia o neregulă substanțială care să justifice suspendarea sau anularea acordului-cadru încheiat cu ofertantul selectat.

13 La 1 septembrie 2008, reclamanta a adresat o nouă scrisoare BEI, în care prezenta anumite nereguli care ar fi viciat procedura de cerere de ofertă. Potrivit acesteia, BEI a confundat criteriile de selecție a ofertanților cu criteriile de atribuire a contractului. În plus, aceasta ar fi utilizat criterii de atribuire discriminatorii sau imprecise, nu și-ar fi îndeplinit obligațiile de a informa ofertanții, în timp util, cu privire la decizia de atribuire a contractului și de a le oferi o perioadă de *statu-quo* pentru a le garanta dreptul la o cale de atac, nu ar fi urmat o procedură suficient de transparentă, ar fi încălcat principiul egalității de tratament, ar fi omis să motiveze decizia atacată și ar fi utilizat o formulă cu ocazia evaluării comparative a ofertelor care ar fi avut ca efect neutralizarea principiului „ofertei celei mai avantajoase din punct de vedre economic”, favorizând ofertele care prevedeau prețul cel mai ridicat.

14 La 10 septembrie 2008, BEI a confirmat primirea scrisorii reclamantei din 1 septembrie 2008 și a informat-o că aceasta fusese transmisă spre analiză biroului său de contestații și că i se va răspunde cel târziu la 27 octombrie 2008.

15 La 27 octombrie 2008, BEI a trimis o scrisoare reclamantei și a informat-o că nu mai era în măsură să soluționeze contestația sa în condițiile în care aceasta inițiase, la 6 octombrie 2008, o procedură în fața Tribunalului.

Procedura și concluziile părților

16 Prin cererea introductivă înregistrată la grefa Tribunalului la 6 octombrie 2006, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

17 La 30 ianuarie 2009, BEI a depus memoriul în apărare.

18 Replica și duplica au fost depuse la 15 aprilie și, respectiv, la 15 iunie 2009.

19 La propunerea judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a doua), în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură, a invitat BEI să răspundă care era, în cadrul său, autoritatea care adoptase decizia atacată și să îi prezinte această decizie sau orice alt document echivalent.

20 BEI a dat curs acestei cereri în termenul stabilit. Prin scrisoarea depusă la 15 decembrie 2009, aceasta a indicat că, potrivit normelor sale interne și practicilor de la data faptelor, decizia atacată fusese adoptată de directorul Departamentului tehnologiilor informației, care a fost integrat, între timp, în cadrul Direcției generale pentru strategie, înainte de a fi confirmată de președintele BEI, anterior semnării acordului-cadru cu ofertantul selectat. În plus, aceasta a prezentat o „notă la dosar" din 31 ianuarie 2008, purtând numărul SCC/IT/FLA/2008-015/kr (denumită în continuare „nota din 31 ianuarie 2008"), care conținea decizia directorului menționat de a atribui contractul ofertantului selectat, precum și fișa de evaluare consolidată a comisiei de evaluare, care figurează în anexa la nota menționată.

21 Prin scrisoarea depusă la 8 ianuarie 2010, reclamanta a prezentat observațiile sale cu privire la nota din 31 ianuarie 2008. Luând cunoștință de informațiile cuprinse în nota menționată, aceasta a invocat un nou motiv.

22 Prin scrisoarea depusă la 26 ianuarie 2010, BEI a prezentat observațiile sale cu privire la noul motiv invocat de reclamantă prin scrisoarea depusă la 8 ianuarie 2010.

23 Întrucât compunerea camerelor Tribunalului a fost modificată, judecătorul raportor a fost repartizat la Camera a patra, căreia, în consecință, i-a fost atribuită prezenta cauză.

24 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a patra) a hotărât deschiderea procedurii orale.

25 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 17 noiembrie 2008.

26 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea deciziei atacate;

— obligarea BEI la plata unei despăgubiri pentru prejudiciul pe care reclamanta l-a suferit în cadrul procedurii de cerere de ofertă din cauza caracterului nelegal al deciziei atacate, al cărei cuantum este evaluat la 1 940 000 de euro;

— obligarea BEI la plata tuturor cheltuielilor de judecată, chiar și în cazul respingerii acțiunii.

27 BEI solicită Tribunalului:

— declararea ca nefondată a cererii de anulare;

— declararea cererii de despăgubire ca inadmisibilă sau, în subsidiar, ca nefondată;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

1. *Cu privire la admisibilitatea acțiunii*

28 Cu titlu introductiv, trebuie subliniat că, în ceea ce privește în mod specific problema aplicabilității în timp a normelor care stabilesc condițiile de admisibilitate a unei acțiuni, dintr-o jurisprudență consacrată reiese, pe de o parte, că, potrivit adagiului *tempus regit actum*, problema admisibilității unei acțiuni trebuie soluționată pe baza normelor care erau în vigoare la data introducerii acesteia (Hotărârea Curții din 8 mai 1973, Campogrande/Comisia, 60/72, Rec., p. 489, punctul 4; a se vedea de asemenea, în acest sens și prin analogie, Ordonanța președintelui Curții din 22 februarie

2008, Kozlowski, C-66/08, nepublicată în Repertoriu, punctul 7) și, pe de altă parte, că cerințele de admisibilitate a acțiunii se apreciază la momentul introducerii acțiunii, și anume al depunerii cererii introductive (Hotărârea Curții din 18 aprilie 2002, Spania/Consiliul, C-61/96, C-132/97, C-45/98, C-27/99, C-81/00 și C-22/01, Rec., p. I-3439, punctul 23; Hotărârea Tribunalului din 21 martie 2002, Shaw și Falla/Comisia, T-131/99, Rec., p. II-2023, punctul 29, și Hotărârea Tribunalului din 9 iulie 2008, Alitalia/Comisia, T-301/01, Rep., p. II-1753, punctul 37).

29 Întrucât prezenta acțiune a fost introdusă la 6 octombrie 2008, problemele privind admisibilitatea sa trebuie analizate în raport cu dispozițiile în vigoare la acea dată, respectiv cele ale Tratatului CE, iar nu în raport cu noile dispoziții, corespunzătoare, ale Tratatului FUE, care au intrat în vigoare la 1 decembrie 2009.

Cu privire la competența Tribunalului

Argumentele părților

30 Reclamanta invocă faptul că cererea de anulare a deciziei atacate, introdusă în temeiul articolului 230 CE, este admisibilă. Protocolul privind Statutul Băncii Europene de Investiții, anexat la Tratatul CE (denumit în continuare „statutul”), nu ar prevedea un mecanism complet de control al legalității actelor BEI. Aceasta nu ar însemna însă că un asemenea control ar fi imposibil. În Hotărârea din 23 aprilie 1986, Les Verts/Parlamentul European (294/83, Rec., p. 1339, punctele 23-25), Curtea ar fi declarat că, întrucât Comunitatea Europeană este o comunitate bazată pe ordinea de drept, actele tuturor organelor sale trebuie să poată face obiectul unui control jurisdicțional atunci când produc efecte juridice față de terți. În temeiul Tratatului CE și al statutului, BEI ar fi un organ, chiar o instituție, a Comunității, iar actele sale, atunci când

produc efecte juridice față de terți, ar trebui supuse unui control de legalitate exercitat de Curte. Faptul că actele BEI nu sunt expres menționate la articolul 230 CE nu ar reprezenta un obstacol în această privință. Curtea ar fi stabilit un dublu criteriu pentru a deduce aplicarea articolului 230 CE actelor autorităților și agențiilor Comunității, care ar avea la bază aspectul dacă autoritatea în cauză este sau nu este menționată la articolul 230 CE și dacă actele sale sunt sau nu sunt supuse unui control jurisdicțional suficient.

31 BEI apreciază de asemenea că cererea de anulare formulată de reclamantă este admisibilă. Aceasta invită Tribunalul să își stabilească cu claritate competența de a soluționa o cerere de anulare a uneia dintre deciziile sale privind respingerea ofertei unei persoane și atribuirea contractului de achiziții în cauză unei alte persoane, precum și de a soluționa cererea de despăgubire pentru pretinsul prejudiciu suferit în urma acestei decizii, în măsura în care, în Luxemburg, Tribunal administratif (Tribunalul Administrativ) și-ar fi afirmat în mod greșit propria competență în materie, printr-o hotărâre din 26 septembrie 2007 (dosar nr. 22447), confirmată, în apel, printr-o hotărâre a Cour administrative (Curtea Administrativă) din 21 februarie 2008 (dosar nr. 23620C). Astfel, în Hotărârea sa din 2 decembrie 1992, SGEEM și Etroy/BEI (C-370/89, Rec., p. I-6211), Curtea și-ar fi afirmat competența de a soluționa o acțiune în despăgubire formulată de o societate și întemeiată pe pretinsa nelegalitate a deciziei BEI de a nu-i atribui un contract de achiziții publice de lucrări. În plus, în Hotărârea sa din 8 octombrie 2008, Sogelma/AER (T-411/06, Rep., p. II-2771, punctele 42 și 43), Tribunalul ar fi statuat, în temeiul jurisprudenței Les Verts/Parlamentul European (a se vedea punctul 30 de mai sus), că deciziile luate de un organ comunitar, în speță Agenția Europeană pentru Reconstrucție (AER), în cadrul unei proceduri de cerere de ofertă, atunci când produc efecte juridice față de terți, constituie acte atacabile în fața Tribunalului. Potrivit BEI, ea ar trebui, așadar, în calitatea sa de organ administrativ comunitar, să fie tratată în același fel, atunci când adoptă decizii care produc efecte juridice față de terți în cadrul procedurilor sale de cerere de ofertă sau al soluționării cererilor de acces la documentele sale. În schimb, BEI susține că nu intră în competența Tribunalului exercitarea activității sale de acordare de împrumuturi, respectiv atunci când aceasta intervine pe piețele financiare asemenea oricărui

alt organism bancar (Ordonanța Tribunalului din 26 noiembrie 1993, Têtе și alții/BEI, T-460/93, Rec., p. II-1257, punctul 20).

Aprecierea Tribunalului

32 Părțile la prezentul litigiu sunt deopotrivă de părere că, în speță, Tribunalul este competent să soluționeze prezenta cerere de anulare. Cu toate acestea, întrucât competența Tribunalului este o chestiune de ordine publică, ea poate fi examinată din oficiu de către acesta (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 15 martie 2005, GEF/Comisia, T-29/02, Rec., p. II-835, punctele 72-74 și jurisprudența citată; a se vedea de asemenea, în acest sens, Hotărârea Curții din 6 martie 1979, Simmenthal/Comisia, 92/78, Rec., p. 777, punctele 21 și 22). Prin urmare, Tribunalul nu este ținut de poziția părților privind competența sa de a soluționa prezenta acțiune și îi revine sarcina să examineze dacă nu trebuie, după ascultarea părților, să invoce din oficiu o cauză de inadmisibilitate întemeiată pe lipsa competenței sale de a soluționa, în tot sau în parte, această acțiune. Aceasta se justifică cu atât mai mult, în împrejurările cauzei, cu cât o instanță națională și-a afirmat propria competență de a se pronunța cu privire la legalitatea unei decizii a BEI privind respingerea unei oferte depuse de o persoană și atribuirea în favoarea unei alte persoane a contractului de achiziții publice în cauză, atribuit de BEI în nume propriu.

33 Potrivit articolelor 5 CE, 10 CE, 297 CE și articolului 307 primul paragraf CE, precum și Tratatului UE, în special articolul 5 UE, Curtea de Justiție își exercită atribuțiile în condițiile și în scopurile prevăzute de dispozițiile Tratatelor CE și UE. Competențele Tribunalului sunt cele enumerate la articolele 225 CE și 140 A EA, astfel cum au fost precizate la articolul 51 din Statutul Curții de Justiție.

34 Problema competenței Tribunalului de a soluționa o acțiune care privește atât o cerere de anulare a unui act al BEI care cauzează un prejudiciu uni terț, cât și o cerere de despăgubire a prejudiciului suferit de terții menționați ca urmare a comportamentului nelegal al BEI trebuie clarificată în raport cu statutul, în versiunea aplicabilă la data faptelor, în special articolul 29 primul paragraf din acesta, precum și în raport cu articolul 225 alineatul (1) CE, cu articolul 235 CE, cu articolul 237 CE și cu articolul 288 al doilea paragraf CE, precum și, dacă este cazul, cu articolul 230 CE.

35 Articolul 29 primul paragraf din statut prevede că „[l]itigiile dintre [BEI], pe de o parte, și creditorii, debitorii săi sau terți, pe de altă parte, sunt soluționate de instanțele naționale competente, sub rezerva competențelor atribuite Curții de Justiție". Pe de altă parte, Curtea a recunoscut că Tratatul CE și acest articol nu se opun competenței Curții de a soluționa litigii privind referitoare la BEI, adăugând că această din urmă dispoziție rezerva în mod expres competențele care îi erau atribuite prin Tratatul CE (a se vedea în acest sens Hotărârea SGEEM și Etroy/BEI, punctul 31 de mai sus, punctele 17 și 18).

36 Prezentul litigiu opune BEI unei societăți de drept elen care nu este supusă controlului său și care, prin urmare, trebuie considerată ca fiind un terț, în sensul articolului 29 primul paragraf din statut. Conform modului de redactare a acestei din urmă dispoziții, aspectul dacă un litigiu precum cel în cauză este de competența Curții de Justiție sau a instanțelor naționale și, dacă este cazul, dacă este de competența Curții sau a Tribunalului impune să se facă trimitere la dispozițiile Tratatului CE.

37 În ceea ce privește, pe de o parte, cererea de anulare a deciziei atacate, aspectul dacă Tribunalul este competent să o soluționeze depinde, în primul rând și în măsura în care este vorba despre o dispoziție specială, de interpretarea articolului 237 CE coroborat cu articolul 225 alineatul (1) CE.

38 Articolul 237 CE prevede următoarele:

„Curtea de Justiție este competentă, în limitele prevăzute în continuare, să judece litigiile privind:

(a) îndeplinirea obligațiilor statelor membre care rezultă din [statut]. Consiliul de administrație al [BEI] dispune în această privință de atribuțiile recunoscute Comisiei prin articolul 226 [CE, privind neîndeplinirea de către un stat membru a uneia dintre obligațiile care îi revin în temeiul Tratatului CE],

(b) hotărârile Consiliului guvernatorilor [BEI]. Fiecare stat membru, Comisia și Consiliul de administrație al [BEI] pot formula o acțiune în această materie, în condițiile prevăzute la articolul 230 [CE],

(c) hotărârile Consiliului de administrație al [BEI]. Acțiunile împotriva acestor hotărâri pot fi formulate, în condițiile prevăzute la articolul 230 [CE], numai de către statele membre sau de către Comisie și numai pentru nerespectarea procedurilor prevăzute la articolul 21 alineatele (2), (5), (6) și (7), din [statut],

[…]”

39 În plus, din articolul 225 alineatul (1) CE rezultă că numai Curtea este competentă să soluționeze acțiunile prevăzute la articolul 237 CE.

40 Pentru a verifica dacă decizia atacată intră în domeniul de aplicare al articolului 237 CE, trebuie reamintite competențele diferitelor organe ale BEI.

41 Potrivit articolului 8 din statut, BEI este administrată și condusă de un Consiliu al guvernatorilor, un Consiliu de administrație și un Comitet de direcție.

42 Potrivit articolului 9 din statut, Consiliul guvernatorilor stabilește directivele generale referitoare la politica de creditare a BEI și, în special, decide cu privire la majorarea capitalului subscris, aprobă raportul anual întocmit de Consiliul de administrație, precum și bilanțul anual și contul de profit și pierderi și aprobă regulamentul intern al BEI, astfel încât acesta are competența exclusivă de a organiza funcționarea internă a serviciilor în interesul unei bune administrări (Hotărârea Curții din 10 iulie 2003, Comisia/BEI, C-15/00, Rec., p. I-7281, punctul 67 și următoarele). În temeiul articolului 11 din statut, Consiliul de administrație are competența de a decide acordarea de credite și garanții și încheierea contractelor de împrumuturi, stabilește ratele dobânzilor pentru împrumuturi, precum și comisioanele de garantare, controlează buna administrare a BEI și asigură conformitatea gestiunii băncii cu Tratatul CE, cu statutul și cu directivele generale stabilite de Consiliul guvernatorilor. Potrivit articolului 11 alineatul (2) al șaptelea paragraf din statut, președintele BEI sau, în absența acestuia, unul dintre vicepreședinții Comitetului de direcție conduce ședințele Consiliului de administrație fără să ia parte la vot. Potrivit articolului 13 din statut, Comitetul de direcție este organul executiv colegial și permanent al BEI. Sub autoritatea președintelui și sub controlul Consiliului de administrație, Comitetul de direcție asigură gestionarea afacerilor curente ale BEI și pregătește deciziile Consiliului de administrație, asigurând ulterior executarea acestora. Președintele BEI prezidează ședințele Comitetului de direcție. Membrii Comitetului de direcție sunt răspunzători numai față de BEI. Aceștia sunt numiți de Consiliul guvernatorilor, la propunerea Consiliului de administrație, pe o perioadă de șase ani, mandatul lor putând fi reînnoit.

43 Din răspunsul dat de BEI la întrebarea adresată de Tribunal, precum și din nota din 31 ianuarie 2008 rezultă că decizia atacată a fost luată de directorul Departamentului tehnologiilor informației, care a fost integrat, între timp, în cadrul Direcției generale pentru strategie a BEI. Potrivit acesteia din urmă, ea ar fi fost ulterior confirmată de președintele BEI, anterior semnării acordului-cadru cu ofertantul selectat, la 12 și la 17 iunie 2008 (a se vedea punctul 20 de mai sus). Deși la dosar nu există nicio dovadă a confirmării de către președintele BEI a deciziei atacate, aceasta trebuie prezumată ca fiind un fapt stabilit, în cadrul prezentei proceduri, având în vedere că aceasta nu este contestată de reclamantă. Dacă decizia atacată a fost astfel adoptată „sub autoritatea" președintelui BEI, se poate deduce că aceasta ar intra în noțiunea „gestionarea afacerilor curente" ale BEI în sensul articolului 13 alineatul (3) din statut și, prin urmare, în sfera de competență a Comitetului de direcție (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/BEI, punctul 42 de mai sus, punctul 66), care are ca misiune tocmai asigurarea gestionării afacerilor curente ale BEI, sub autoritatea președintelui său. Astfel, niciun indiciu nu permite ca în speță să se pună la îndoială faptul că atribuirea în nume propriu a unui contract de achiziții publice intră în „gestionarea afacerilor curente" ale BEI.

44 Este necesar să se considere, prin urmare, că decizia atacată nu intra nici în sfera de competență a Consiliului guvernatorilor, nici în cea a Consiliului de administrație, că aceasta nu putea, așadar, să fie imputată niciunuia dintre aceste organe ale BEI și că, în consecință, aceasta nu intră sub incidența dispozițiilor speciale ale articolului 237 CE.

45 Mai trebuie examinat, așadar, dacă Tribunalul poate soluționa o acțiune în anulare formulată împotriva unui act definitiv al BEI, care produce efecte juridice față de un terț, în temeiul articolelor 225 CE și 230 CE.

46 Este necesar, în primul rând, să se amintească faptul că Comunitatea este o comunitate bazată pe ordinea de drept în sensul că nici statele sale membre, nici instituțiile sale nu pot să se sustragă controlului ce vizează conformitatea actelor adoptate de acestea cu carta constituțională reprezentată de Tratatul CE și că acesta din urmă a stabilit un

sistem complet de căi de atac și de proceduri, menit să încredințeze Curții de Justiție controlul legalității actelor adoptate de instituții (a se vedea Hotărârea Comisia/BEI, punctul 42 de mai sus, punctul 75 și jurisprudența citată). Această soluție este de asemenea conformă cu articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, proclamată la 7 decembrie 2000 la Nisa (JO C 364, p. 1, denumită în continuare „carta"), care, deși nu avea forță juridică obligatorie anterior intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona, la 1 decembrie 2009, demonstrează importanța, în ordinea juridică comunitară, a drepturilor pe care le enunță (Hotărârea Tribunalului din 15 ianuarie 2003, Philip Morris International și alții/Comisia, T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 și T-272/01, Rec., p. II-1, punctul 122). În virtutea acestui din urmă articol, orice persoană ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul comunitar sunt încălcate are dreptul la o cale de atac eficientă și să aibă acces la o instanță judecătorească imparțială. Deși nu este o instituție a Comunității, nu este mai puțin adevărat că BEI este un organism comunitar instituit și dotat cu personalitate juridică prin Tratatul CE și că, în acest temei, ea este supusă controlului Curții, în special potrivit prevederilor articolului 237 litera (b) CE (a se vedea Hotărârea Comisia/BEI, punctul 42 de mai sus, punctul 75 și jurisprudența citată).

47 În al doilea rând, trebuie să se țină seama de faptul că articolul 237 CE conține o dispoziție specială care nu privește decât anumite litigii ale BEI și care, prin urmare, nu are decât un domeniu de aplicare limitat și complementar în raport cu alte articole ale Tratatului CE, precum articolul 236 CE (Hotărârea Curții din 15 iunie 1976, Mills/BEI, 110/75, Rec., p. 955, punctele 16 și 17, și Hotărârea SGEEM și Etroy/BEI, punctul 31 de mai sus, punctul 17). În plus, trebuie arătat că articolul 237 CE și articolul 29 primul paragraf din statut trebuie interpretate în lumina articolului 267 CE, care prevede că BEI „are misiunea de a contribui, recurgând la piețele de capital și la resursele proprii, la dezvoltarea echilibrată și neîntreruptă a pieței comune în interesul Comunității", și că aceasta „facilitează, prin acordarea de împrumuturi și garanții și fără a urmări un scop lucrativ, finanțarea proiectelor […] în toate sectoarele economiei", precum și a dispozițiilor din statut citate la punctul 37 de mai sus, din care reiese că principala sarcină a Comitetului de direcție este pregătirea și punerea în aplicare a deciziilor în materie de încheiere de împrumuturi și de acordare de credite și garanții adoptate de Consiliul de administrație conform liniilor generale stabilite de

Consiliul guvernatorilor (a se vedea în acest sens, prin analogie, Concluziile prezentate de avocatul general Jacobs în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Comisia/BEI, punctul 42 de mai sus, Rec., p. I-7290, punctele 75-78). Deși dispozițiile statutului nu exclud în întregime posibilitatea Comitetului de direcție de a lua, în cadrul gestionării afacerilor curente ale BEI, decizii care să producă efecte juridice față de terți, acestea lasă totuși să reiasă cu claritate că asemenea decizii sunt adoptate sau trebuie să fie în mod normal adoptate fie de Consiliul guvernatorilor, fie de Consiliul de administrație.

48 Lipsa unei referiri la Comitetul de direcție în cuprinsul articolului 237 CE este expresia acestei repartizări a competențelor în cadrul BEI. În măsura în care Comitetul de direcție este considerat a fi cel care pregătește, iar nu cel care adoptă deciziile destinate să producă efecte juridice față de terți în sensul articolului 29 primul paragraf din statut, autorii Tratatului CE nu au considerat că ar fi necesar un control jurisdicțional al acelor sale. În acest sens se poate face o paralelă cu articolul 230 CE, care prevede că actele definitive care produc efecte juridice față de terți adoptate de instituții și de BCE sunt atacabile, în timp ce măsurile care nu fac decât să pregătească adoptarea unor asemenea acte nu sunt atacabile. În acest sens, la punctul 18 din Ordonanța Tête și alții/BEI, punctul 31 de mai sus, Tribunalul a arătat că „BEI și-a păstrat misiunea inițială, care este acordarea de împrumuturi și garanții (a se vedea articolele 129 și 130 [CEE] și articolele 198 D și 198 E [CE])", și că, „[f]ață de terții care nu beneficiază nici de împrumuturile, nici de garanțiile BEI, aceasta nu adoptă, așadar, decizii care produc efecte juridice". Acest raționament nu este însă valabil într-un caz în care, astfel cum se întâmplă în prezenta cauză, se dovedește că Comitetul de direcție a adoptat o decizie care produce efecte juridice definitive față de un terț. Într-o comunitate bazată pe ordinea de drept cum este Comunitatea, o astfel de decizie trebuie să poată fi atacată de persoana interesată.

49 În această măsură, trebuie să se considere că dispoziția generală care este articolul 230 CE este completată de dispoziția specială cuprinsă în articolul 237 CE, care nu are decât un domeniu de aplicare limitat și nu acoperă actele care produc efecte

juridice definitive față de terți pe care Comitetul de direcție este pus în situația de a le adopta în cadrul gestionării afacerilor curente ale BEI, conform articolului 13 alineatul (3) din statut, precum decizia atacată sau o decizie de refuzare a accesului la documente administrative ale BEI.

50 În al treilea rând, ar fi inacceptabil ca BEI să poată, prin organizarea inteligentă a procesului său decizional intern, să se sustragă controlului jurisdicțional urmărit de Tratatul CE în privința actelor instituțiilor sau ale oricărui organ comunitar care, precum BEI, a fost instituit și a dobândit personalitate juridică prin Tratatul CE (a se vedea în acest sens, prin analogie, Concluziile avocatului general Jacobs prezentate în cauza care a determinat pronunțarea Hotărârii Comisia/BEI, punctul 47 de mai sus, punctul 71). Actele adoptate în mod formal în cadrul BEI de către alte organe decât cele prevăzute la articolul 237 literele (b) și (c) CE, și anume alte organe decât Consiliul guvernatorilor sau Consiliul de administrație, trebuie, așadar, să poată face obiectul unui control jurisdicțional dacă sunt definitive și produc efecte juridice față de terți. Or, în temeiul articolelor 225 CE, 230 CE și 237 CE, Curții de Justiție și, în speță, Tribunalului li s-a atribuit, printre altele, competența de a controla legalitatea oricărei decizii administrative a BEI, respectiv a oricărui act unilateral adoptat de BEI care produce efecte juridice definitive față de terți.

51 În al patrulea rând, trebuie să se asigure că nu se aduce atingere autonomiei funcționale și instituționale a BEI și reputației acesteia în calitatea sa de organism independent pe piețele financiare, astfel cum sunt organizate de Tratatul CE (Hotărârea Curții din 3 martie 1988, Comisia/BEI, 85/86, Rec., p. 1281, punctele 27-30, și Hotărârea Curții din 10 iulie 2003, Comisia/BEI, punctul 42 de mai sus, punctul 101 și următoarele). Or, adoptarea deciziei atacate face parte din exercitarea de către BEI a unor activități care fac parte din administrația comunitară și care țin, mai precis, de intervenția acestei administrații în calitate de autoritate contractantă, iar nu de desfășurarea de către BEI a activităților sau a operațiunilor sale în domeniul financiar sau pe piețele financiare. Prin urmare, controlul de legalitate pe care Tribunalul poate fi pus în situația de a-l efectua în temeiul articolului 225 alineatul (1) CE și al articolului 230 CE, chiar dacă *a priori* este mai extins decât cel pe care Curtea îl exercită asupra deliberărilor Consiliului de administrație al BEI în temeiul articolului 237 litera (c) CE, nu poate totuși să fie considerat de natură să afecteze autonomia funcțională și instituțională

de care dispune BEI în vederea acordării de împrumuturi și de garanții și a finanțării acestora, în special prin recurgerea la piețele de capital, sau să afecteze reputația BEI sau credibilitatea sa în calitatea sa de organism independent pe piețele financiare. În fond, trebuie arătat că BEI susține ea însăși că Tribunalul este competent să soluționeze prezenta cerere de anulare în temeiul articolului 225 alineatul (1) CE și al articolului 230 CE. Aceasta nu consideră, prin urmare, că controlul de legalitate pe care Tribunalul îl exercită într-un asemenea context ar putea aduce atingere autonomiei funcționale și instituționale de care dispune aceasta în temeiul Tratatului CE și al statutului său.

52 Astfel, necesitatea unui control complet de legalitate al actelor comunitare impune interpretarea articolului 225 alineatul (1) CE și a articolului 230 CE în sensul că acestea nu exclud competența Tribunalului de a soluționa o acțiune în anularea unui act, care ține de gestionarea afacerilor curente ale BEI de către Comitetul de direcție, ce produce efecte juridice definitive față de un terț.

53 În ceea ce privește, pe de altă parte, prezenta cerere de despăgubiri, trebuie să se observe că principiul competenței instanței Uniunii și, în speță, a Tribunalului de a soluționa o acțiune în răspundere extracontractuală formulată împotriva BEI nu este în mod specific consacrat de texte. În lipsa unor dispoziții specifice, competența Curții de Justiție și, în speță, a Tribunalului de a soluționa prezenta cerere de despăgubire formulată împotriva BEI depinde, așadar, de interpretarea articolului 225 alineatul (1) CE, a articolului 235 CE și a articolului 288 al doilea paragraf CE.

54 În primul rând, trebuie subliniat că Curtea s-a declarat deja competentă să soluționeze o acțiune în despăgubire introdusă împotriva BEI, în temeiul articolului 178 CEE și al articolului 215 al doilea paragraf CEE (devenite articolul 235 CE și articolul 288 al

doilea paragraf CE). Curtea și-a justificat competența pe faptul că actul pretins nelegal provenea din executarea unui contract de finanțare încheiat de BEI în calitate de mandatar al Comunității și în numele acesteia din urmă, în exercitarea unor competențe pe care anumite dispoziții i le atribuie în materie de acordare și de gestionare a capitalurilor de risc finanțate de bugetul comunitar, că BEI era, ea însăși, un organ care se înscrie, în temeiul Tratatului CE, în cadrul comunitar și că actele și omisiunile BEI în punerea în aplicare a unui astfel de contract de finanțare erau imputabile Comunității (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 decembrie 1992, SGEEM și Etroy/BEI, punctul 31 de mai sus, punctele 4 și 12-15, și Hotărârea din 25 mai 1993, SGEEM și Etroy/BEI, C-370/89, Rec., p. I-2583, punctul 24). În acest context, Curtea a subliniat că „termenul «instituție» utilizat la articolul 215 al doilea paragraf din Tratatul [CEE] nu trebui[a] înțeles în sensul că vizează numai instituțiile Comunității enumerate la articolul 4 alineatul (1) din Tratatul [CEE], ci în sensul că include de asemenea, având în vedere sistemul de răspundere extracontractuală stabilit de Tratatul [CEE], organele comunitare precum [BEI]" (Hotărârea din 2 decembrie 1992, SGEEM și Etroy/BEI, punctul 31 de mai sus, punctul 16).

55 În al doilea rând, trebuie să se țină seama de faptul că, deși în sistemul de căi de atac instituit de Tratatul CE acțiunea în despăgubire constituie o cale de atac autonomă în raport cu acțiunea în anulare, nu este mai puțin adevărat că în speță există o legătură directă între cererea de despăgubiri și cererea de anulare a deciziei atacate în măsura în care se precizează că „[…] cererea de despăgubiri, depusă potrivit articolelor 235 CE și 288 CE, se întemeiază pe caracterul nelegal al deciziei atacate", astfel încât cererea de despăgubiri apare ca fiind accesorie cererii de anulare. Mai mult, din cererea introductivă reiese că cererea de despăgubiri urmărește plata unei sume al cărei cuantum corespunde exact „cuantumului estimat al rezultatului brut pe care reclamanta l-ar fi realizat […] dacă i-ar fi fost atribuit contractul de achiziții", respectiv drepturile de care reclamanta apreciază că a fost privată ca urmare a deciziei atacate. Cererea de despăgubire urmărește, așadar, în realitate, înlăturarea efectelor juridice produse de decizia atacată în privința reclamantei și ar avea astfel ca efect, în cazul în care ar fi admisă, anularea respectivelor efecte juridice.

56 Conform unei jurisprudențe consacrate (Hotărârea Curții din 26 februarie 1986, Krohn Import-Export/Comisia, 175/84, Rec., p. 753, punctele 32 și 33, Hotărârea Tribunalului din 15 martie 1995, Cobrecaf și alții/Comisia, T-514/93, Rec., p. II-621, punctul 59, și Hotărârea Tribunalului din 17 octombrie 2002, Astipesca/Comisia, T-180/00, Rec., p. II-3985, punctul 139), trebuie să se țină seama de „legătura directă" sau de „complementaritatea" care există, în speță, între acțiunea în anulare și acțiunea în despăgubire, precum și de caracterul accesoriu al celei din urmă în raport cu prima în etapa aprecierii admisibilității acestor acțiuni, pentru a evita ca rezultatul acțiunii în despăgubire să nu fie disociat artificial de cel al acțiunii în anulare, în raport cu care nu reprezintă totuși decât un element accesoriu sau complementar.

57 În al treilea rând, trebuie să se sublinieze că, în măsura în care prejudiciile care ar fi fost cauzate de BEI reclamantei și-ar avea originea în exercitarea de către BEI a unor activități care contribuie la executarea misiunilor de administrație comunitară și țin, mai precis, de intervenția acestei administrații în calitate de autoritate contractantă, iar respectivele prejudicii nu rezultă, așadar, din exercitarea de către BEI a activităților sau a operațiunilor sale în domeniul financiar sau pe piețele financiare, controlul pe care Tribunalul ar fi pus în situația de a-l exercita în temeiul articolului 225 alineatul (1) CE, al articolului 235 CE și al articolului 288 al doilea paragraf CE nu poate fi considerat ca fiind de natură să repună în cauză autonomia funcțională sau instituțională a BEI și să aducă atingere reputației acesteia de organism independent pe piețele financiare. În fond, BEI susține ea însăși că Tribunalul este competent să soluționeze prezenta cerere de despăgubiri introdusă împotriva sa, în temeiul articolului 225 alineatul (1) CE, al articolului 235 CE și al articolului 288 CE, iar aceasta nu a susținut în niciun fel că un asemenea control ar putea avea ca efect aducerea unei atingeri autonomiei sale funcționale și instituționale.

58 Tribunalul este, prin urmare, competent să soluționeze și cererea de despăgubire formulată împotriva BEI, în temeiul articolului 225 alineatul (1) CE, al articolului 235 CE și al articolului 288 al doilea paragraf CE, atunci când o asemenea cerere are un

caracter accesoriu în raport cu cererea de anulare a unui act al BEI care produce efecte juridice definitive în privința unor terți și care este ea însăși admisibilă.

59 Rezultă că Tribunalul este competent să soluționeze prezenta acțiune în întregul său.

Cu privire la interesul reclamantei de a exercita acțiunea în anulare împotriva deciziei atacate

Argumentele părților

60 Întrebată cu privire la acest aspect cu ocazia ședinței, BEI a confirmat că decizia atacată fusese executată, întrucât contractul-cadru fusese încheiat cu ofertantul selectat și, în parte, executat. În consecință, aceasta a apreciat că nu ar mai fi în măsură să acționeze în conformitate cu o eventuală anulare a deciziei atacate, cum ar fi o redeschidere a procedurii de cerere de ofertă. Cu toate acestea, BEI a mai arătat că nu intenționa să conteste admisibilitatea prezentei acțiuni pentru lipsa interesului reclamantei de a exercita acțiunea în anulare împotriva deciziei. În plus, BEI a indicat că, deși o restabilire adecvată a situației anterioare a ofertantului neselectat care a introdus acțiunea ar putea fi posibilă sub forma plății unei despăgubiri, condițiile pentru plata unei asemenea despăgubiri nu erau îndeplinite în prezenta cauză, întrucât reclamanta nu a suferit niciun prejudiciu real ca urmare a deciziei atacate.

61 Cu ocazia ședinței, reclamanta a susținut că obținuse mai multe anulări, în tot sau în parte, ale unor decizii de atribuire fără ca instituțiile care adoptaseră respectivele decizii să reacționeze în mod satisfăcător la aceste anulări. În plus, aceasta a arătat că

are un dublu interes de a exercita acțiunea în anulare împotriva deciziei atacate. Pe de o parte, în măsura în care reclamanta participă la proceduri de atribuire a unor contracte de achiziții publice, aceasta a pretins că are un interes ca nelegalitățile care afectează decizia atacată să fie constatate pentru a împiedica producerea în viitor a unor asemenea nelegalități. Pe de altă parte, aceasta a afirmat că are un interes de a obține constatarea nelegalităților menționate în vederea obținerii unei despăgubiri.

Aprecierea Tribunalului

62 Potrivit unei jurisprudențe constante, o acțiune în anulare introdusă de o persoană fizică sau juridică nu este admisibilă decât în măsura în care această persoană are un interes să obțină anularea actului atacat, ceea ce presupune ca anularea actului atacat să poată avea, în sine, consecințe juridice și ca acțiunea să poată astfel aduce, prin rezultatul său, un beneficiu părții care a introdus-o (Hotărârea Tribunalului din 10 decembrie 2009, Antwerpse Bouwwerken/Comisia, T-195/08, Rec., p. II-4439, punctul 33). Întrucât condițiile de admisibilitate a unei acțiuni, în special lipsa interesului de a exercita acțiunea, constituie motive de inadmisibilitate de ordine publică, este de competența Tribunalului să verifice din oficiu dacă reclamanții au un interes să obțină anularea deciziei atacate (a se vedea Ordonanța Tribunalului din 10 martie 2005, Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia/Comisia, T-228/00, Rec., p. II-787, punctul 22 și jurisprudența citată). Această jurisprudență este aplicabilă, prin analogie, cererilor de anulare formulate în cadrul unor acțiuni care conțin, cu caracter accesoriu, o cerere de despăgubire.

63 În prezenta cauză, trebuie să se verifice din oficiu dacă o eventuală anulare a deciziei atacate este de natură să confere un avantaj reclamantei, chiar dacă procedura de cerere de ofertă nu ar putea fi redeschisă și, în împrejurările cauzei, părțile nu contestă

că semnarea contractului și executarea sa în parte au făcut ca reclamanta să piardă orice șansă de a încheia contractul în cauză cu BEI.

64 Din jurisprudență rezultă că, chiar și în ipoteza în care o decizie de atribuire ar fi fost pe deplin executată în favoarea altor competitori, un ofertant păstrează un interes de a obține anularea acestei decizii, fie pentru a obține din partea autorității contractante o restabilire adecvată a situației sale anterioare, fie pentru a determina autoritatea contractantă să aducă, în viitor, modificările corespunzătoare procedurilor de cerere de ofertă, în cazul recunoașterii acestora ca fiind contrare anumitor cerințe juridice (a se vedea în acest sens Hotărârea Simmenthal/Comisia, punctul 32 de mai sus, punctul 32, și Hotărârea Tribunalului din 14 octombrie 1999, CAS Succhi di Frutta/Comisia, T-191/96 și T-106/97, Rec., p. II-3181, punctul 63).

65 Astfel, faptul că contractul privind executarea unui contract de achiziții publice a fost semnat sau chiar executat anterior pronunțării deciziei prin care este soluționată acțiunea principală, introdusă de un ofertant neselectat, împotriva deciziei de atribuire a respectivului contract de achiziții publice și că autoritatea contractantă este legată prin contract față de câștigător nu se opune obligației ce revine, în cazul admiterii acțiuni principale, autorității contractante, în temeiul articolului 233 CE, de a adopta măsurile necesare pentru a asigura o protecție corespunzătoare a intereselor ofertantului neselectat (a se vedea în acest sens Ordonanța președintelui Tribunalului din 10 noiembrie 2004, European Dynamics/Comisia, T-303/04 R, Rec., p. II-3889, punctul 83).

66 Atunci când, în urma unei acțiuni a unui ofertant care nu a fost selectat pentru atribuirea unui contract de achiziții, decizia de atribuire este anulată, însă autoritatea contractantă nu mai este în măsură să redeschidă procedura de cerere de ofertă privind contractul de achiziții publice în cauză, interesele acestui ofertant pot fi protejate, de exemplu, printr-o compensație pecuniară care să corespundă pierderii șansei de a i se atribui contractul sau, dacă se poate stabili cu certitudine că ofertantului

trebuia să i se atribuie contractul de achiziții, beneficiului nerealizat (a se vedea în acest sens Ordonanța președintelui Tribunalului din 2 mai 1994, Candiotte/Consiliul, T-108/94 R, Rec., p. II-249, punctul 27, Ordonanța președintelui Tribunalului din 20 iulie 2000, Esedra/Comisia, T-169/00 R, Rec., p. II-2951, punctul 51, și Ordonanța European Dynamics/Comisia, punctul 65 de mai sus, punctul 83). Astfel, din jurisprudența cea mai recentă rezultă că se poate atribui o valoare economică pierderii șansei de a obține atribuirea unui contract de achiziții publice, suferită de un ofertant care nu a fost selectat pentru atribuirea contractului de achiziții menționat ca urmare a unei decizii nelegale (a se vedea în acest sens Ordonanța președintelui Tribunalului din 25 aprilie 2008, Vakakis/Comisia, T-41/08 R, nepublicată în Repertoriu, punctele 66 și 67 și jurisprudența citată, și Ordonanța președintelui Tribunalului din 20 ianuarie 2010, Agriconsulting Europe/Comisia, T-443/09 R, nepublicată în Repertoriu, punctele 32-34 și jurisprudența citată).

67 În prezenta cauză, reclamanta are un interes de a exercita acțiunea în anulare împotriva deciziei atacate în vederea obținerii, în temeiul obligației care decurge din articolul 233 primul paragraf CE, a unei restabiliri corespunzătoare a situației sale de către BEI care poate, dacă este cazul, să ia forma unei compensații pecuniare corespunzătoare pierderii șansei sale de a obține atribuirea contractului. Dacă reclamanta a introdus o cerere de despăgubire care ar putea fi la originea plății unei sume de bani, sub formă de despăgubire, trebuie arătat că această cerere nu vizează pierderea șansei de a obține atribuire a contractului, ci câștigul nerealizat corespunzător beneficiului pe care l-ar fi obținut dacă ar fi executat contractul (a se vedea punctul 210 de mai jos). Rezultă că această cerere de despăgubire ar putea fi respinsă fără ca aceasta să afecteze posibilitatea reclamantei de a obține, dacă este cazul, o compensație pecuniară pentru pierderea șansei de a obține atribuirea contractului de achiziții în temeiul unei restabiliri adecvate a situației sale anterioare, conform articolului 266 al doilea paragraf TFUE.

68 Din cele de mai sus rezultă că cererea de anulare poate, prin rezultatul său, să confere un beneficiu reclamantei, astfel încât aceasta din urmă are un interes de a exercita acțiunea în anulare împotriva deciziei atacate.

Cu privire la lipsa unei contestări a formulei utilizate cu ocazia evaluării comparative a ofertelor în cadrul procedurii de cerere de ofertă

Argumentele părților

69 BEI susține că este inadmisibilă contestarea de către reclamantă a formulei utilizate cu ocazia evaluării comparative a ofertelor în măsura în care nu a făcut acest lucru în timp util, respectiv anterior datei limită pentru depunerea ofertelor.

70 Reclamanta solicită respingerea motivului de inadmisibilitate invocat în această privință de BEI.

Aprecierea Tribunalului

71 Prezentul motiv de inadmisibilitate vizează, în practică, al treilea și al patrulea motiv al cererii de anulare, prin care reclamanta contestă legalitatea criteriului de atribuire intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii", precum și al cincilea motiv al cererii de anulare, prin care reclamanta contestă ponderea relativă a criteriilor de atribuire, respectiv 75 % din puncte pentru criteriile tehnice și 25 % din puncte pentru criteriul financiar.

72 Este adevărat că, prin contestarea legalității formulei utilizate cu ocazia evaluării comparative a ofertelor, reclamanta contestă cu titlu incidental legalitatea caietului de sarcini. Astfel, problema care se pune în prezenta cauză este dacă un document privind invitația la licitație, precum un caiet de sarcini, este un act care poate face

obiectul unei acțiuni directe în temeiul articolului 230 al patrulea paragraf CE și, prin urmare, dacă reclamanta ar fi trebuit să acționeze împotriva caietului de sarcini în temeiul acestei dispoziții și în termenul de două luni stabilit la al cincilea paragraf al acestei dispoziții.

73 Caietul de sarcini nu poate fi considerat drept un act care privește fiecare ofertant în mod individual. Astfel, ca și toată documentația privind invitația la licitație elaborată de autoritatea contractantă, caietul de sarcini se aplică unor situații determinate în mod obiectiv și produce efecte juridice față de categorii de persoane privite în mod general și abstract. Prin urmare, acesta prezintă un caracter general, iar transmiterea sa individuală ofertanților de autoritatea contractantă nu permite individualizarea fiecăruia dintre acești ofertanți în raport cu orice altă persoană, în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE (Hotărârea Tribunalului din 21 mai 2008, Belfass/Consiliul, T-495/04, Rep., p. II-781, punctele 36-42).

74 În speță, decizia atacată era, așadar, primul act pe care reclamanta îl putea ataca și, prin urmare, primul act care îi permitea acesteia să conteste cu titlu incidental legalitatea formulei utilizate cu ocazia evaluării comparative a ofertelor care fusese reținută de BEI în caietul de sarcini.

75 Prin urmare, BEI invocă în mod neîntemeiat caracterul pretins tardiv al contestării de către reclamantă în cadrul prezentei acțiuni și, cu titlu incidental, legalitatea formulei utilizate cu ocazia evaluării comparative a ofertelor care fusese reținută de BEI în caietul de sarcini.

76 În consecință, trebuie să se constate că al treilea, al patrulea, și al cincilea motiv ale cererii de anulare sunt admisibile și să se respingă motivul de inadmisibilitate invocat în această privință de BEI.

Cu privire la lipsa de claritate a cererii de despăgubiri

Argumentele părților

77 BEI arată că, potrivit cerințelor articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură, cererea de despăgubire este inadmisibilă, întrucât cele trei condiții prevăzute la articolul 288 al doilea paragraf CE pentru angajarea răspunderii extracontractuale a Comunității nu sunt menționate, în speță, în cererea introductivă, iar reclamanta nu afirmă că cele trei condiții sunt îndeplinite. Potrivit BEI, cererea introductivă este lipsită de precizie în privința nelegalităților care viciază procedura de cerere de ofertă, în privința existenței unei legături de cauzalitate între respectivele nelegalități și prejudiciul pretins de reclamantă și în privința naturii și a cuantumului exact al daunelor interese solicitate. Prin urmare, potrivit jurisprudenței aplicabile (Hotărârea Curții din 2 decembrie 1971, Zuckerfabrik Schöppenstedt/Consiliul, 5/71, Rec., p. 975, și Hotărârea Tribunalului din 23 septembrie 1994, An Taisce și WWF UK/Comisia, T-461/93, Rec., p. II-733, punctele 42 și 43), o astfel de cerere ar trebui respinsă ca inadmisibilă.

78 Reclamanta apreciază, în esență, că articolul 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură nu a fost încălcat și că în cererea introductivă au fost menționate elemente care permit identificarea celor trei condiții de angajare a răspunderii extracontractuale a Comunității, vizate la articolul 288 alineatul (2) CE.

Aprecierea Tribunalului

79 Trebuie amintit că, în temeiul articolului 21 din Statutul Curții și al articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură, orice cerere introductivă

trebuie să cuprindă obiectul litigiului și expunerea sumară a motivelor invocate. Aceste mențiuni trebuie să fie suficient de clare și de precise pentru a permite pârâtului să își pregătească apărarea, iar Tribunalului să se pronunțe asupra acțiunii, dacă este cazul, fără să se bazeze pe alte informații. În vederea garantării securității juridice și a bunei administrări a justiției, este necesar, pentru ca o acțiune să fie admisibilă, ca elementele esențiale de fapt și de drept pe care aceasta se întemeiază să rezulte, cel puțin în mod sumar, dar coerent și comprehensibil, din chiar textul cererii introductive (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 3 februarie 2005, Chiquita Brands și alții/Comisia, T-19/01, Rec., p. II-315, punctul 64 și jurisprudența citată).

80 Pentru a îndeplini aceste cerințe, o cerere introductivă care are ca obiect repararea prejudiciilor cauzate de o instituție sau de oricare alt organ sau organism comunitar trebuie să conțină elementele care permit identificarea comportamentului pe care reclamantul îl impută acestei instituții, acestui organ sau acestui organism, motivele pentru care acesta consideră că există o legătură de cauzalitate între acest comportament și prejudiciul pe care pretinde că l-a suferit, precum și natura și întinderea acestui prejudiciu (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 18 septembrie 1996, Asia Motor France și alții/Comisia, T-387/94, Rec., p. II-961, punctul 107, Hotărârea Tribunalului din 10 iulie 1997, Guérin automobiles/Comisia, T-38/96, Rec., p. II-1223, punctul 42, și Hotărârea Tribunalului Chiquita Brands și alții/Comisia, punctul 79 de mai sus, punctul 65 și jurisprudența citată).

81 Din cererea introductivă rezultă că „[…] cererea de daune interese, formulată în temeiul articolelor 235 și 288 CE, se întemeiază pe caracterul nelegal al deciziei atacate, […] care face obiectul prezentei acțiuni". Rezultă că această cerere se întemeiază în mod clar pe nelegalitățile invocate în cadrul cererii de anulare. Din cererea introductivă rezultă, în plus, că „reclamanta solicită plata de către BEI a unor daune interese într-un cuantum egal cu 50 % din suma de 3,88 milioane de euro, ceea ce reprezintă 1,94 milioane de euro, care este suma estimată a rezultatului brut pe care reclamanta l-ar fi obținut în cadrul procedurii de atribuire a contractului de achiziții publice dacă contractul i-ar fi fost atribuit". Rezultă că cererea introductivă conține elemente care să permită identificarea naturii și a întinderii prejudiciului invocat. Pe de altă parte, în cererea introductivă, reclamanta oferă explicații cu privire la modul în care a fost calculată această sumă. Prin urmare, chiar dacă reclamanta nu consacră o parte specifică

a cererii introductive legăturii de cauzalitate dintre nelegalitate și prejudiciile pe care le invocă, cererea introductivă conține elementele care să permită identificarea motivelor pentru care reclamanta apreciază că există o legătură de cauzalitate între acest comportament și prejudiciul pe care pretinde că l-a suferit, și anume, în speță, că legătura de cauzalitate rezultă, în opinia sa, din faptul că decizia atacată a împiedicat-o să obțină atribuirea contractului și să încheie cu BEI un acord-cadru privind executarea acestui contract.

82 În aceste condiții, este necesar să de statueze că cererea de despăgubire este admisibilă și să se respingă motivul de inadmisibilitate invocat, în această privință, de BEI.

2. *Cu privire la fond*

Cu privire la dreptul aplicabil

Argumentele părților

83 Reclamanta apreciază că, în calitate de autoritate contractantă, BEI este obligată să acționeze conform dispozițiilor „Ghidului pentru atribuirea contractelor de achiziții – Ghid pentru atribuirea contractelor de achiziții de servicii, de bunuri și de lucrări de către [BEI] în nume propriu", în versiunea în vigoare la data faptelor (denumit în continuare „ghidul"), precum și să respecte principiile generale și dreptul aplicabil procedurilor de cerere de ofertă. În plus, deși Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor

de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii (JO L 134, p. 114, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 116) nu este aplicabilă, ca atare, procedurilor de cerere de ofertă ale BEI, din introducerea ghidului ar rezulta că această directivă ar constitui o referință adecvată pentru aprecierea dispozițiilor ghidului, care s-ar inspira din aceasta. Pe de altă parte, Tribunalul ar fi acceptat deja să controleze legalitatea unei decizii a Comisiei având ca obiect atribuirea unui contract de achiziții publice în raport cu dispozițiile Directivei 92/50/CEE a Consiliului din 18 iunie 1992 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de servicii (JO L 209, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 2, p. 50), astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 1997, care modifică și Directivele 93/36/CEE și 93/37/CEE privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de bunuri și, respectiv, a contractelor de achiziții publice de lucrări (JO L 328, p. 1) (Hotărârea Tribunalului din 12 martie 2008, Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-345/03, Rep., p. II-341, punctul 206).

84 BEI obiectează că Directiva 2004/18 nu îi este aplicabilă și adaugă că jurisprudența aplicabilă procedurilor de cerere de ofertă nu o privește decât în măsura în care aceasta interpretează dispoziții care îi sunt, ele însele, aplicabile. Ar rezulta din jurisprudență (Hotărârea Tribunalului Sogelma/AER, punctul 31 de mai sus, punctul 115, și Hotărârea Tribunalului din 10 septembrie 2008, Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-59/05, nepublicată în Repertoriu, punctele 46 și 47) că Directiva 2004/18, la fel ca Directiva 92/50, pe care o abrogă și o înlocuiește, nu ar fi aplicabilă contractelor de achiziții publice atribuite, în nume propriu, de o instituție, de un organ sau de un organism comunitar, cu excepția cazului în care dispozițiile aplicabile acestora din urmă ar face o trimitere expresă la aceste directive.

Aprecierea Tribunalului

85 Argumentele părților ridică problema de a ști care sunt normele care guvernează atribuirea contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii pe care BEI le atribuie în nume propriu, cu titlu oneros și din resurse proprii.

86 BEI este dotată cu autonomie financiară în sensul că funcționează, conform articolului 267 CE, „recurgând la piețele de capital și la resursele proprii” (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 iulie 2003, Comisia/BEI, punctul 42 de mai sus, punctele 101 și 128), iar nu pe baza bugetului comunitar, chiar dacă este pusă în situația de a gestiona fonduri provenite din bugetul menționat, în calitate de mandatar al Comunității și pe seama acesteia, și, prin urmare, o parte a activităților sale este realizată cu ajutorul fondurilor comunitare. În prezenta cauză, acțiunea privește însă o procedură de cerere de ofertă finanțată din resursele proprii ale BEI.

87 O astfel de procedură nu intră nici sub incidența dispozițiilor titlului IV din partea a doua din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului din 25 iunie 2002 privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene (JO L 248, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 3, p. 198), cu modificările ulterioare (denumit în continuare „Regulamentul financiar”) și, *a fortiori*, nici sub incidența dispozițiilor titlului III din partea a doua din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2342/2002 al Comisiei din 23 decembrie 2002 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene (JO L 357, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 4, p. 3), cu modificările ulterioare (denumit în continuare „normele de aplicare”). Astfel, aceste dispoziții nu sunt aplicabile decât „bugetului general al Comunităților Europene” și, astfel cum rezultă din cuprinsul articolului 88 alineatul (1) din Regulamentul financiar, contractele de achiziții publice care intră sub incidența acestuia sunt numai contractele finanțate, în tot sau în parte, din respectivul buget general (Hotărârea Tribunalului din 8 mai 2007, Citymo/Comisia, T-271/04, Rep., p. II-1375, punctul 121).

88 Nu este mai puțin adevărat că procedurile de atribuire de contracte de achiziții publice de către BEI trebuie să fie conforme cu normele fundamentale ale Tratatului CE și cu principiile generale de drept referitoare în special la libera circulație a mărfurilor (articolul 28 CE), dreptul de stabilire (articolul 43 CE), libera prestare a serviciilor (articolul 49 CE), nediscriminarea și egalitatea de tratament, transparența și proporționalitatea. Rezultă astfel dintr-o jurisprudență consacrată, în ceea ce privește procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice comunitare, că autoritatea

contractantă este supusă normelor fundamentale ale Tratatului CE, principiilor generale de drept, precum și obiectivelor cartei.

89 În plus, chiar dacă directivele privind atribuirea contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii nu reglementează decât contractele de achiziții atribuite de către entitățile sau autoritățile contractante ale statelor membre și nu sunt direct aplicabile contractelor de achiziții atribuite de administrația comunitară, normele sau principiile prevăzute sau consacrate în aceste directive pot fi invocate împotriva acestei administrații atunci când ele însele nu sunt decât expresia specifică a normelor fundamentale ale Tratatului CE și a principiilor generale ale dreptului care se impun direct administrației comunitare (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 9 septembrie 2003, Rinke, C-25/02, Rec., p. I-8349, punctele 25-28). Astfel, într-o comunitate bazată pe ordinea de drept, aplicarea uniformă a dreptului este o cerință fundamentală (Hotărârea Curții din 6 decembrie 2005, ABNA și alții, C-453/03, C-11/04, C-12/04 și C-194/04, Rec., p. I-10423, punctul 104) și orice subiect de drept este supus principiului respectării legalității. Astfel, instituțiile sunt obligate să respecte normele Tratatului CE și principiile generale ale dreptului care le sunt aplicabile, asemenea oricărui alt subiect de drept (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 17 decembrie 1998, Baustahlgewebe/Comisia, C-185/95 P, Rec., p. I-8417, punctele 18-21, și Hotărârea Antwerpse Bouwwerken/Comisia, punctul 62 de mai sus, punctul 55). Pe de altă parte, normele sau principiile prevăzute sau consacrate în aceste directive pot fi invocate împotriva administrației comunitare atunci când, în exercitarea autonomiei sale funcționale și instituționale și în limitele atribuțiilor care îi sunt conferite de Tratatul CE, aceasta a adoptat un act care trimite expres, pentru a reglementa contractele de achiziții publice pe care le atribuie în nume propriu, la anumite norme sau la anumite principii enunțate în directive și prin efectul căruia respectivele norme și principii devin aplicabile, conform principiului *patere legem quam ipse fecisti* (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 11 iulie 1985, Salerno și alții/Comisia și Consiliul, 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 și 10/84, Rec., p. 2523, punctele 52, 56 și 57, și Hotărârea Curții din 29 aprilie 2004, Comisia/CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, Rec., p. I-3801, punctele 113-115). Atunci când actul în cauză necesită o interpretare, acesta trebuie interpretat, în măsura posibilului, în sensul aplicării uniforme a dreptului comunitar și al conformității sale cu dispozițiile Tratatului CE și

cu principiile generale ale dreptului (a se vedea Hotărârea Curții din 21 martie 1991, Rauh, C-314/89, Rec., p. I-1647, punctul 17 și jurisprudența citată, și Hotărârea Curții din 29 iunie 1995, Spania/Comisia, C-135/93, Rec., p. I-1651, punctul 37).

90 Din ghid rezultă că BEI a decis să instituie proceduri de cerere de ofertă care trebuie să permită „organizarea convocării la licitație a unor ofertanți calificați și efectuarea unei selecții întemeiate atât pe considerente de cost, cât și de calitate" tocmai în scopul „respectării principiilor fundamentale ale UE referitoare la atribuirea contractelor de achiziții publice, în special a principiilor egalității de tratament, nediscriminării și transparenței". În acest scop, BEI a considerat că „[d]eși [D]irectiva [2004/18] nu e[ra] ca atare aplicabilă BEI, aceasta constitui[a] o referință adecvată pentru stabilirea procedurilor [BEI]". Punctul 2.1 din ghid prevede printre altele că „[BEI] aplică procedurile descrise în [D]irectiv[a] [2004/18] atunci când atribuie contracte de achiziții care nu sunt excluse din domeniul de aplicare al [D]irectivei [2004/18] conform dispozițiilor sale și a căror valoare totală estimată, fără taxa pe valoarea adăugată (TVA), este egală sau mai mare decât următoarele praguri: a) 206 000 EUR pentru contractele de achiziții de servicii […]". În ghid se fac, de altfel, numeroase trimiteri la dispozițiile Directivei 2004/18.

91 Punctele 2.4 și 2.5 din Ghid descriu detaliat diferitele etape ale procedurii de cerere de ofertă vizate la punctul 2.2.1 din ghidul menționat.

92 Ghidul prevede, în această privință, norme cu aplicabilitate generală care produc efecte juridice față de terți, în special față de cei care decid să depună o ofertă pentru un contract de achiziții publice finanțat, în tot sau în parte, din resurse proprii ale BEI, tot astfel cum are forță juridică obligatorie pentru BEI atunci când aceasta decide să atribuie un contract de achiziții publice în nume propriu (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Citymo/Comisia, punctul 87 de mai sus, punctul 122).

93 Din considerațiile precedente rezultă că, atunci când BEI intervine recurgând la piețele de capital și la resursele proprii, în special atunci când atribuie contracte de achiziții publice în nume propriu, aceasta este supusă atât principiilor enunțate la punctul 88 de mai sus, cât și dispozițiilor ghidului, în special celor citate la punctul 91 de mai sus, astfel cum au fost interpretate în lumina principiilor pe care dispozițiile menționate urmăresc să le pună în aplicare și, dacă este cazul, a dispozițiilor Directivei 2004/18 la care fac trimitere aceste dispoziții.

Cu privire la cererea de anulare

94 În susținerea cererii sale de anulare, reclamanta invocă, în cererea introductivă, cinci motive. Primul motiv se întemeiază, în esență, pe o încălcare a punctului 2.5.2 din ghid, a principiilor transparenței și egalității de tratament, precum și a dreptului la o cale de atac efectivă. Al doilea motiv se întemeiază, în esență, pe o încălcare a principiilor transparenței și bunei administrări, a obligației de motivare a deciziilor cauzatoare de prejudicii, precum și a dreptului la o cale de atac efectivă. Al treilea motiv se întemeiază, în esență, pe o încălcare a principiului proporționalității și a obligației de a alege criterii de atribuire care să permită o evaluare comparativă obiectivă a ofertelor. Al patrulea motiv se întemeiază pe o încălcare a principiului egalității de tratament și a obligației de a utiliza, în vederea evaluării comparative a ofertelor, criterii de atribuire care să nu se confunde cu criteriile de selecție a ofertanților. Al cincilea motiv se întemeiază pe o încălcare a dreptului aplicabil procedurilor de cerere de ofertă, ce rezultă din faptul că ponderile relative ale criteriilor de atribuire ar fi condus la neutralizarea sau la minimalizarea „efectului preț" în decizia atacată.

95 Prin scrisoarea depusă la 8 ianuarie 2010 (a se vedea punctul 21 de mai sus), reclamanta a invocat un al șaselea motiv de anulare a deciziei atacate, întemeiat pe o încălcare a articolului 99 din Regulamentul financiar și a articolului 148 alineatele (1) și (2) din normele de aplicare, care interzic orice discuții între autoritatea contractantă și

candidați sau ofertanți care să conducă la modificarea condițiilor contractului sau a termenilor ofertei, precum și a principiilor egalității de tratament, transparenței și nediscriminării, astfel cum sunt consacrate la articolul 89 din Regulamentul financiar coroborat cu considerentul (18) al acestuia.

96 Mai întâi, este necesar să fie examinate împreună primul și al doilea motiv al acțiunii, în măsura în care acestea se suprapun în parte. În continuare, trebuie să se răspundă împreună la al treilea și la al patrulea motiv, care par a fi complementare. În sfârșit, din rațiuni de oportunitate, este necesar să se continue cu examinarea celui de al șaselea motiv, înainte de a examina al cincilea motiv.

Cu privire la primul și la al doilea motiv

— Argumentele părților

97 Prin intermediul primului și al celui de al doilea motiv, reclamanta invocă faptul că BEI a încălcat punctul 2.5.2 din ghid, principiile transparenței, egalității de tratament și bunei administrări, dreptul său la o cale de atac efectivă, precum și obligația de motivare a deciziilor cauzatoare de prejudicii. Mai întâi, BEI ar fi trebuit să îi notifice, cât mai devreme posibil și în scris, decizia atacată și să transmită, din proprie inițiativă, aceleași informații tuturor ofertanților, fără nicio excepție, acordându-le timpul necesar pentru a-și exercita drepturile legitime. În continuare, BEI ar fi trebuit să îi comunice, în termen de 15 zile de la solicitarea sa, numele ofertantului selectat,

precum și motivele respingerii ofertei sale și să motiveze decizia atacată în privința sa, oferindu-i elemente comparative, cuprinse în raportul de evaluare, între caracteristicile și avantajele propriei oferte și cele ale ofertei ofertantului selectat. În sfârșit, BEI ar fi trebuit, cel puțin, să îi comunice motivele deciziei atacate anterior introducerii prezentei acțiuni, pentru a-i garanta dreptul la o cale de atac efectivă.

98 BEI solicită respingerea primului motiv. Potrivit acesteia, publicarea anunțului privind atribuirea contractului de achiziții în Jurnalul Oficial era un mijloc oficial admis în ordinea juridică comunitară de a comunica reclamantei decizia atacată. Faptul că BEI nu a notificat individual reclamantei decizia atacată ar reprezenta o eroare administrativă comisă de serviciile sale. Acestea din urmă ar fi răspuns însă fără întârziere, la 1 august 2008, la cererea de explicații formulată de reclamantă la 31 iulie 2008. În orice caz și potrivit jurisprudenței, motivul întemeiat pe lipsa de informare nu ar putea fi admis în condițiile în care reclamanta ar fi dispus, în ziua introducerii prezentei acțiuni, și anume la 6 octombrie 2008, de motivarea deciziei atacate. Totodată, nu ar putea fi constatată nicio încălcare a principiului egalității de tratament în condițiile în care pretinsa nelegalitate nu ar fi influențat decizia atacată, ținând seama de faptul că, în raport cu criteriile de atribuire, comisia de evaluare ar fi considerat în mod clar că oferta ofertantului selectat era mult mai bună decât cea a reclamantei.

99 Pe de altă parte, BEI solicită respingerea celui de al doilea motiv. Aceasta susține că a motivat decizia atacată corespunzător cerințelor legale și că a urmat o procedură conformă dispozițiilor ghidului și jurisprudenței aplicabile procedurilor de cerere de ofertă. Conform jurisprudenței și punctului 2.5.2 din ghid, reclamanta ar fi primit, prin scrisoarea din 1 august 2008, o explicație motivată cu privire la caracteristicile și avantajele relative ale ofertei selectate, precum și numele câștigătorului, astfel încât decizia atacată ar fi fost motivată suficient pentru a permite reclamantei să își valorifice drepturile, iar Tribunalului să își exercite controlul, ținând seama de împrejurările specifice ale cauzei. Din scrisoarea menționată ar reieși cu claritate că, pentru fiecare criteriu de atribuire, cu excepția criteriului financiar, oferta ofertantului selectat ar fi

obținut o notă de două ori mai mare decât cea a reclamantei. Chiar dacă reclamanta obținuse o notă mai bună decât cea a ofertantului selectat în ceea ce privește criteriul financiar, acest lucru nu ar fi fost determinant, în condițiile în care ponderea relativă a acestui din urmă criteriu era de 25 % din punctele notei globale.

— Aprecierea Tribunalului

100 Atunci când administrația comunitară dispune de o largă putere de apreciere, respectarea garanțiilor conferite de ordinea juridică comunitară în cadrul procedurilor administrative are o importanță fundamentală. Printre aceste garanții se înscrie în special obligația administrației menționate de a motiva în mod suficient propriile decizii. Numai astfel instanța comunitară poate să verifice dacă au fost întrunite elementele de fapt și de drept de care depinde exercitarea puterii de apreciere (Hotărârea Curții din 21 noiembrie 1991, Technische Universität München, C-269/90, Rec., p. I-5469, punctul 14, și Hotărârea Tribunalului din 5 martie 2002, Le Canne/Comisia, T-241/00, Rec., p. II-1251, punctul 53). Or, dintr-o jurisprudență constantă rezultă că această administrație dispune de o largă putere de apreciere în ceea ce privește elementele care trebuie luate în considerare în vederea luării unei decizii de atribuire a unui contract de achiziții în urma unei proceduri de cerere de ofertă (Hotărârea Tribunalului din 27 septembrie 2002, Tideland Signal/Comisia, T-211/02, Rec., p. II-3781, punctul 33, și Hotărârea Tribunalului din 6 iulie 2005, TQ3 Travel Solutions Belgium/Comisia, T-148/04, Rec., p. II-2627, punctul 47; a se vedea de asemenea, în acest sens, Hotărârea Curții din 23 noiembrie 1978, Agence européenne d'intérims/Comisia, 56/77, Rec., p. 2215, punctul 20).

101 Trebuie examinate, în primul rând, motivele reclamantei întemeiate pe o încălcare a dispozițiilor punctului 2.5.2 din ghid, în măsura în care BEI nu ar fi informat-o, în cel mai scurt timp, cu privire la adoptarea deciziei atacate.

102 Din cuprinsul punctului 2.5.2 din ghid, referitor la „[c]ontacte între [BEI] și candidați sau ofertanți", rezulta că „[BEI] informează în cel mai scurt timp toate părțile interesate cu privire la decizia luată în cadrul procedurii de atribuire a contractului de achiziții".

103 BEI a recunoscut, în fața Tribunalului, precum și în scrisoarea adresată reclamantei la 14 august 2008, că „[r]eclamanta nu primise o scrisoare oficială în timp util, prin care să fie informată cu privire la rezultatul procedurii de cerere de ofertă", și a explicat că, „după efectuarea unei anchete desfășurate [pe baza] contestației reclamantei, descoperise că această omisiune era imputabilă unei erori administrative". În plus, BEI a admis că toți ofertanții, „cu excepția nefericită a [r]eclamantei", fuseseră informați cu privire la adoptarea deciziei atacate printr-o scrisoare din 18 februarie 2008. Nu se contestă faptul că reclamanta nu a luat cunoștință de existența deciziei atacate decât prin intermediul publicării anunțului privind atribuirea în suplimentul la Jurnalul Oficial, la 26 iulie 2008, așadar la peste o lună de la semnarea acordului-cadru, la 12 și la 17 iunie 2008, și intrarea sa în vigoare la 16 iunie 2008.

104 În prezenta cauză, BEI a încălcat, așadar, dispozițiile punctului 2.5.2 din ghid, în măsura în care nu a informat-o pe reclamantă, în cel mai scurt timp, cu privire la adoptarea deciziei atacate.

105 Trebuie examinate, în al doilea rând, motivele reclamantei întemeiate pe o încălcare a dispozițiilor punctului 2.5.2 din ghid și a obligației de a-și motiva deciziile cauzatoare de prejudicii, constând în aceea că BEI nu i-ar fi prezentat caracteristicile și avantajele relative ale ofertei selectate, precum și numele adjudecatarului în termen de 15 zile de la primirea solicitării sale scrise sau, cel târziu, anterior introducerii acțiunii sale.

106 Punctul 2.5.2 din ghid prevede printre altele că, „[l]a cererea părții interesate, [BEI] comunică, în termen de 15 zile de la primirea cererii scrise: [...] tuturor ofertanților care au depus o ofertă admisibilă, caracteristicile și avantajele relative ale ofertei selectate, precum și numele adjudecatarului sau al părților la acordul-cadru […]".

107 Acest mod de a proceda corespunde scopului obligației de motivare înscrise la articolul 253 CE, potrivit căruia motivarea unei decizii cauzatoare de prejudicii trebuie să fie de natură să permită instanței să își exercite controlul de legalitate și persoanei interesate să cunoască justificările măsurii luate, pentru a-și putea apăra drepturile și a verifica dacă decizia este sau nu este întemeiată (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Tribunalului din 24 ianuarie 1992, La Cinq/Comisia, T-44/90, Rec., p. II-1, punctul 42 și jurisprudența citată, Hotărârea Tribunalului din 8 mai 1996, Adia Interim/Comisia, T-19/95, Rec., p. II-321, punctul 32, Hotărârea Tribunalului din 12 iulie 2007, Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-250/05, nepublicată în Repertoriu, punctele 68 și 69). În contextul procedurilor de cerere de ofertă, faptul că ofertanții interesați nu primesc o decizie motivată decât în urma cererii lor exprese nu restrânge în niciun fel posibilitatea de care dispun de a-și apăra drepturile în fața Tribunalului. Astfel, termenul de introducere a acțiunii prevăzut la articolul 230 al cincilea paragraf CE începe să curgă numai de la notificarea deciziei motivate, cu condiția ca ofertantul să fi introdus cererea vizând obținerea unei decizii motivate într-un termen rezonabil de la data luării la cunoștință a respingerii ofertei sale (a se vedea Hotărârea Adia Interim/Comisia, citată anterior, punctul 33 și jurisprudența citată).

108 Ținând seama de puterea largă de apreciere de care dispune în cadrul procedurilor de cerere de ofertă, autoritatea contractantă este obligată să prezinte o motivare suficientă ofertanților respinși care depun o cerere în acest sens, ceea ce presupune ca aceasta să se asigure că, în motivele pe care le comunică, sunt reflectate toate elementele pe care și-a întemeiat decizia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 septembrie 2008, Evropaïki Dynamiki/Comisia, punctul 84 de mai sus, punctul 134).

109 Respectarea obligației de motivare trebuie apreciată în funcție de informațiile de care reclamantul dispune în momentul introducerii acțiunii sale (Hotărârea Tribunalului din 25 februarie 2003, Strabag Benelux/Consiliul, T-183/00, Rec., p. II-135, punctul 58, și Hotărârea Tribunalului Renco/Consiliul, T-4/01, Rec., p. II-171, punctul 96). În schimb, potrivit unei jurisprudențe constante, motivarea nu poate fi formulată pentru prima dată și *a posteriori* în fața instanței, cu excepția unor circumstanțe excepționale (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 20 mai 2009, VIP Car Solutions/Parlamentul European, T-89/07, Rep., p. II-1403, punctul 76 și jurisprudența citată).

110 Nu se contestă faptul că, prin scrisoarea din 31 iulie 2008, reclamanta a introdus o cerere prin care urmărea să afle caracteristicile și avantajele relative ale ofertei selectate, precum și numele câștigătorului. BEI susține că a răspuns acestei cereri prin scrisoarea din 1 august 2008. Dacă, în urma acestei ultime scrisori, reclamanta a solicitat încă o dată, prin scrisoarea din 1 august 2008, clarificări, BEI i-a răspuns, prin scrisoarea din 14 august 2008, că îi oferise deja cel mai cuprinzător răspuns posibil și a făcut trimitere la decizia de atribuire publicată în Jurnalul Oficial. Nici din dosar, nici din argumentele părților nu reiese că motivele deciziei atacate ar fi putut fi comunicate reclamantei de către BEI prin alte mijloace decât cele menționate mai sus anterior introducerii prezentei acțiuni.

111 Rezultă că motivarea deciziei atacate oferită reclamantei de către BEI anterior introducerii acțiunii sale și ca răspuns la cererea sa din 31 iulie 2008, trebuie regăsită în cuprinsul scrisorii BEI din 1 august 2008, în contextul și în ansamblul normelor juridice care guvernează materia în cauză, această decizie fiind trimisă într-un termen de 15 zile de la primirea cererii reclamantei.

112 Din scrisoarea din 1 august 2008 rezultă că BEI a comunicat reclamantei numele ofertantului selectat, ponderea relativă a criteriilor de atribuire și repartizarea punctelor atribuite ofertei reclamantei și, respectiv, celei a ofertantului selectat în urma evaluării comparative a ofertelor. În scrisoarea menționată se arăta că oferta reclamantei primise 22,03 puncte (din 35 de puncte disponibile), repartizate după cum urmează: 8,75 puncte (din 8,75 puncte disponibile) pentru criteriul financiar, 2,85 puncte (din 5,25 puncte disponibile) pentru criteriul tehnic intitulat „Procesul de gestiune a calității”, 7,43 puncte (din 15,75 puncte disponibile) pentru criteriul tehnic intitulat „Nivelul de conformitate a competențelor și a calificărilor personalului propus” și 3 puncte (din 5,25 puncte disponibile) pentru criteriul tehnic intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii”, în timp ce oferta ofertantului selectat primise 29,36 puncte (din 35 de puncte disponibile), repartizate după cum urmează: 5,29 puncte (din 8,75 puncte disponibile) pentru criteriul financiar, 4,12 puncte (din 5,25

puncte disponibile) pentru criteriul tehnic intitulat „Procesul de gestiune a calității”, 15,3 puncte (din 15,75 puncte disponibile) pentru criteriul tehnic intitulat „Nivelul de conformitate a competențelor și a calificărilor personalului propus” și 4,12 puncte (din 5,25 puncte disponibile) pentru criteriul tehnic intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii”.

113 Informațiile furnizate de BEI, sub forma unor note exprimate cifric, permiteau reclamantei să compare direct, pentru fiecare criteriu de atribuire, punctele obținute de oferta sa cu cele obținute de oferta ofertantului selectat, întrucât BEI nu s-a limitat să comunice reclamantei nota globală obținută de fiecare dintre cele două oferte în cauză. În special, aceste informații permiteau reclamantei să identifice imediat motivele exacte pentru care oferta sa nu fusese selectată, respectiv faptul că, la încheierea evaluării comparative a ofertelor, nota globală obținută de oferta sa era inferioară celei obținute de oferta ofertantului selectat, în condițiile în care, chiar dacă obținuse cea mai bună notă pentru criteriul financiar, acest lucru nu fusese suficient, ținând seama de ponderea relativă a criteriilor de evaluare reținute de BEI, ca să contrabalanseze notele obținute de oferta sa pentru fiecare dintre cele trei criterii tehnice de atribuire, care erau inferioare celor obținute de oferta ofertantului selectat.

114 Or, fiind vorba despre o procedură de cerere de ofertă în care reclamanta era cea care oferise cel mai scăzut preț, în sensul că prezentase oferta cea mai scăzută dintre toate ofertele care urmau a fi comparate, și, prin urmare, oferta sa nu fusese respinsă decât din cauza faptului că valoarea tehnică a acestei oferte fusese apreciată ca fiind mai puțin bună în raport cu cea a ofertei ofertantului selectat, este necesar să se constate că această motivare, deși constituia un început de explicație, nu putea totuși să fie considerată suficientă în raport cu cerința potrivit căreia motivarea trebuie să prezinte, în mod clar și neechivoc, raționamentul autorului actului (a se vedea în acest sens Hotărârea VIP Car Solutions/Parlamentul European, punctul 109 de mai sus, punctele 75 și 76). Astfel, scrisoarea din 1 august 2008 nu conține informații cu privire la motivele care, în opinia BEI, au justificat notele atribuite pentru criteriile tehnice ofertei reclamantei și, respectiv, celei a ofertantului selectat. În plus, notele menționate cuprinse în această scrisoare nu au fost completate cu comentarii generale care să

ofere precizări cu privire la motivele care au condus BEI să acorde mai multe puncte ofertei ofertantului selectat decât celei a reclamantei, pentru fiecare dintre criteriile tehnice, care ar fi permis să se considere că motivarea deciziei atacate este suficientă (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 10 septembrie 2008, Evropaïki Dynamiki/Comisia, punctul 84 de mai sus, punctul 129, și Hotărârea Tribunalului din 9 septembrie 2009, Brink's Security Luxembourg/Comisia, T-437/05, Rep., p. II-3233, punctul 169).

115 Desigur, BEI a explicat, în cadrul procesului, motivele care au determinat-o să adopte decizia atacată și în special faptul că, în ceea ce privește criteriul tehnic intitulat „Nivelul de conformitate a competențelor și a calificărilor personalului propus" și criteriul tehnic intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii", „problema principală [era] experiența (sau mai degrabă lipsa de experiență) a consultanților [r]eclamantei în sectorul bancar/financiar" și că, în ceea ce privește criteriul tehnic „Procesul de gestiune a calității", oferta ofertantului selectat „era mai concretă" decât cea a reclamantei, care părea să acopere toate aspectele cerute, însă […] era descrisă în termeni destul de generali și de complecși". Aceasta nu poate însă să compenseze insuficiența motivării inițiale a deciziei atacate. Astfel, BEI nu a prezentat nicio împrejurare excepțională care să fi justificat faptul că nu a comunicat o motivare suficientă reclamantei în termen de 15 zile de la cererea acesteia și, în orice caz, anterior introducerii acțiunii sale.

116 Din toate cele de mai sus rezultă că decizia atacată este viciată de o insuficiență a motivării și că, prin urmare, aceasta încalcă dispozițiile punctului 2.5.2 din ghid și, mai general, obligația de motivare prevăzută la articolul 253 CE.

117 Este necesar să fie examinate, în al treilea rând, motivele reclamantei întemeiate pe o încălcare a dreptului la o cale de atac efectivă, precum și pe o încălcare a principiilor egalității de tratament, transparenței și bunei administrări.

118 În ceea ce privește, mai întâi, pretinsa încălcare a principiului dreptului la o cale de atac efectivă, trebuie amintit că accesul la justiție este unul dintre elementele constitutive ale unei comunități bazate pe ordinea de drept și că acesta este garantat în ordinea juridică întemeiată pe Tratatul CE prin faptul că acesta a instituit un sistem complet de căi de atac și de proceduri menit să încredințeze Curții controlul legalității actelor administrației comunitare (Hotărârea Les Verts/Parlamentul European, punctul 30 de mai sus, punctul 23). În plus, Curtea întemeiază dreptul la o cale de atac efectivă în fața unei instanțe competente pe tradițiile constituționale comune statelor membre și pe articolele 6 și 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (Hotărârea Curții din 15 mai 1986, Johnston, 222/84, Rec., p. 1651, punctul 18, și Hotărârea Curții din 9 februarie 2006, Sfakianakis, C-23/04-C-25/04, Rec., p. I-1265, punctul 28, Hotărârea Philip Morris International/Comisia, punctul 46 de mai sus, punctul 121). În sfârșit, dreptul la o cale de atac efectivă al oricărei persoane ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul comunitar au fost încălcate a fost, în plus, proclamat la articolul 47 din cartă.

119 Pe de altă parte, în cadrul procedurilor de cerere de ofertă, ofertanții trebuie protejați împotriva arbitrarului autorității contractante garantându-li-se că deciziile nelegale luate de aceasta din urmă pot face obiectul unor căi de atac eficace și cât mai rapide posibil (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Curții din 23 decembrie 2009, Comisia/Irlanda, C-455/08, nepublicată în Repertoriu, punctul 26).

120 O protecție juridică completă a ofertanților împotriva arbitrarului autorității contractante presupune, așadar, mai întâi, obligația de a informa ansamblul ofertanților cu privire la decizia de atribuire a contractului de achiziții înaintea încheierii contractului, pentru ca aceștia să dispună de o posibilitate reală de a introduce o acțiune în anulare împotriva acestei decizii, atunci când sunt întrunite condițiile pentru introducerea acestei acțiuni.

121 Această protecție juridică completă impune, în continuare, să se prevadă posibilitatea ofertantului neselectat de a examina în timp util problema validității deciziei de atribuire, ceea ce presupune că între momentul în care decizia de atribuire este

comunicată ofertanților neselectați și semnarea contractului trebuie să curgă un termen rezonabil, în special pentru a permite acestora din urmă să introducă o cerere de măsuri provizorii, în temeiul dispozițiilor coroborate ale articolelor 242 CE și 243 CE, precum și al articolului 225 alineatul (1) CE, prin care să se solicite ca instanța competentă cu luarea măsurilor provizorii să dispună suspendarea executării deciziei atacate până când instanța competentă cu soluționarea fondului se pronunță asupra acțiunii lor principale în anularea acestei decizii (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Curții din 24 iunie 2004, Comisia/Austria, C-212/02, nepublicată în Repertoriu, punctele 21 și 23 și jurisprudența citată, și Hotărârea Comisia/Irlanda, punctul 119 de mai sus, punctele 27 și 28 și jurisprudența citată). Astfel, dreptul la o protecție jurisdicțională completă și efectivă presupune să poată fi asigurată protecția provizorie a justițiabililor, atunci când aceasta este necesară pentru a garanta deplina eficacitate a deciziei care urmează a fi pronunțată în acțiunea principală, pentru a evita o lacună în protecția juridică asigurată de instanțele competente (a se vedea Ordonanța președintelui Curții din 3 mai 1996, Germania/Comisia, C-399/95 R, Rec., p. I-2441, punctul 46 și jurisprudența citată, și Ordonanța președintelui Curții din 23 februarie 2001, Austria/Consiliul, C-445/00 R, Rec., p. I-1461, punctul 111 și jurisprudența citată).

122 În sfârșit, pentru ca cerința unei protecții jurisdicționale efective să fie prezervată, trebuie ca autoritatea contractantă să respecte obligația de motivare care îi revine (a se vedea punctul 108 de mai sus) prezentând o motivare suficientă oricărui ofertant respins care solicită acest lucru, pentru ca acest ofertant să poată utiliza dreptul menționat în cele mai bune condiții posibile și să i se recunoască posibilitatea de a decide, în deplină cunoștință de cauză, dacă este util pentru el să sesizeze instanța competentă. Astfel, motivarea deciziei atacate este o normă fundamentală de procedură care urmărește în special să garanteze dreptul la o cale de atac efectivă al persoanei căreia actul îi cauzează un prejudiciu (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 28 octombrie 1975, Rutili, 36/75, Rec., p. 1219, punctele 37-39, și Hotărârea Curții din 15 octombrie 1987, Heylens și alții, 222/86, Rec., p. 4097, punctele 15 și 16).

123 În prezenta cauză, procedura de cerere de ofertă nu a îndeplinit aceste cerințe. Astfel, pe de o parte, decizia atacată nu a fost notificată reclamantei, care a luat cunoștință despre această decizie după ce decizia își epuizase, în principiu, efectele odată cu semnarea și intrarea în vigoare a acordului-cadru. Deși BEI a susținut, cu ocazia ședinței, că reclamanta putea încă să introducă o cerere de suspendare a executării

deciziei atacate după semnarea acordului-cadru, aceasta nu a răspuns la argumentele reclamantei, prezentate de asemenea cu ocazia ședinței, potrivit cărora o asemenea cerere nu mai putea produce niciun efect util după ce acordul-cadru fusese semnat și începuse executarea sa. În plus, este important să se țină seama de faptul că BEI însăși a recunoscut că executarea deciziei atacate, materializată prin semnarea și apoi executarea acordului-cadru, o împiedica să acționeze în deplină conformitate cu o eventuală anulare a deciziei atacate, în special să redeschidă procedura de cerere de ofertă (a se vedea punctul 60 de mai sus). Astfel, în speță, posibilitatea reclamantei de a introduce o astfel de cerere de suspendare, chiar înainte de semnarea și intrarea în vigoare a acordului-cadru, era necesară pentru a da un caracter efectiv acțiunii sale principale, care urmărea verificarea imparțialității procedurii de cerere de ofertă și păstrarea șanselor sale de a încheia contractul cu BEI, la finalizarea procedurii menționate. Pe de altă parte, astfel cum s-a constatat deja (a se vedea punctul 116 de mai sus), BEI nu a prezentat reclamantei o motivare suficientă a deciziei atacate anterior introducerii acțiunii principale a acesteia prin care se urmărește, în special, anularea deciziei atacate.

124 Rezultă că, în speță, BEI a încălcat dreptul reclamantei la o cale de atac efectivă.

125 În ceea ce privește, în continuare, pretinsa încălcare a principiilor egalității de tratament și transparenței, dintr-o jurisprudență consacrată rezultă că, în privința procedurilor de cerere de ofertă, autoritatea contractantă este obligată să respecte principiul egalității de tratament a ofertanților, care nu este decât o expresie specifică a principiului egalității de tratament (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 13 octombrie 2005, Parking Brixen, C-458/03, Rec., p. I-8585, punctele 46 și 48 și jurisprudența citată). Potrivit unei jurisprudențe constante, autoritatea contractantă este obligată, în fiecare fază a unei proceduri de cerere de ofertă, să respecte principiul egalității de tratament a ofertanților (Hotărârea Comisia/CAS Succhi di Frutta, punctul 89 de mai sus, punctul 108, și Hotărârea Tribunalului din 17 decembrie

1998, Embassy Limousines & Services/Parlamentul European, T-203/96, Rec., p. II-4239, punctul 85) și, pe cale de consecință, să respecte egalitatea de șanse a tuturor ofertanților (Hotărârea Tribunalului din 12 iulie 2007, Evropaïki Dynamiki/Comisia, punctul 107 de mai sus, punctul 45). Potrivit jurisprudenței, principiile egalității de tratament și nediscriminării pe motiv de cetățenie sau naționalitate implică, în plus, o obligație de transparență care constă în garantarea, în favoarea oricărui potențial ofertant, a unui nivel de publicitate adecvat, care să permită deschiderea contractului de achiziții spre concurență, precum și controlul imparțialității procedurilor de atribuire (Hotărârea Curții din 7 decembrie 2000, Telaustria și Telefonadress, C-324/98, Rec., p. I-10745, punctul 62, și Hotărârea Parking Brixen, citată anterior, punctul 49).

126 În speță nu se contestă că BEI a comunicat imediat decizia atacată celorlalți ofertanți neselectați, și aceasta cu mult timp înainte de semnarea acordului-cadru, oferindu-le astfel acestora din urmă posibilitatea, de care în mod nelegal a privat-o pe reclamantă (a se vedea punctul 123 de mai sus), de a introduce în fața instanței competente cu luarea măsurilor provizorii o cerere de suspendare a deciziei atacate până la semnarea acordului-cadru pentru a păstra caracterul efectiv al unei acțiuni principale vizând controlul imparțialității procedurii de cerere de ofertă.

127 Rezultă că, în speță, BEI a încălcat principiile egalității de tratament și transparenței, aducând atingere dreptului reclamantei la o cale de atac efectivă împotriva deciziei atacate, în timp ce ceilalți ofertanți neselectați au beneficiat de un asemenea drept.

128 În ceea ce privește, în sfârșit, pretinsa încălcare a principiului bunei administrări, din jurisprudență rezultă că acest principiu poate constitui o normă de drept care are ca obiect să confere drepturi particularilor, atunci când constituie expresia unor drepturi specifice (Hotărârea Tribunalului din 13 noiembrie 2008, SPM/Consiliul și Comisia, T-128/05, nepublicată în Repertoriu, punctul 127).

129 În condițiile în care din analiza de mai sus rezultă că BEI a adus atingere unor drepturi protejate ale reclamantei întrucât nu i-a comunicat, în cel mai scurt timp, decizia atacată și nu i-a comunicat, în termen de 15 zile de la primirea cererii acesteia și anterior introducerii acțiunii sale, o motivare suficientă a acestei din urmă decizii, aceasta a încălcat și principiul bunei administrări, întrucât a adus atingere dreptului reclamantei la o cale de atac efectivă împotriva deciziei atacate.

130 Potrivit jurisprudenței Curții, pot fi considerate norme fundamentale de procedură normele concepute pentru a însoți măsurile de toate garanțiile de circumspecție și de prudență (Hotărârea Curții din 21 martie 1955, Țările de Jos/Înalta Autoritate, 6/54, Rec., p. 201, 220). În cadrul atribuirii unui contract de achiziții publice, dreptul unui ofertant neselectat la o cale de atac efectivă împotriva deciziei care atribuie contractul de achiziții publice unui alt ofertant, precum și obligația corelativă ce revine autorității contractante de a-i comunica, la cerere, motivele deciziei sale trebuie privite ca fiind norme fundamentale de procedură în sensul jurisprudenței citate anterior, în măsura în care acestea însoțesc elaborarea deciziei de atribuire de garanții care permit exercitarea unui control efectiv asupra imparțialității procedurii de cerere de ofertă care a condus la această decizie.

131 Conform jurisprudenței privind încălcarea unei norme fundamentale de procedură, trebuie să se constate că nerespectarea de către BEI a normelor fundamentale de procedură care însoțesc decizia atacată trebuie să conducă la anularea acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 30 martie 1995, Parlamentul European/Consiliul, C-65/93, Rec., p. I-643, punctul 21).

132 Având în vedere considerațiile de mai sus, este necesar ca primul și al doilea motiv ale acțiunii să fie admise.

Cu privire la al treilea și la al patrulea motiv

— Argumentele părților

133 Prin intermediul celui de al treilea motiv, reclamanta susține că, utilizând un criteriu de atribuire intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii", BEI a încălcat principiului proporționalității și obligația de a alege criterii de atribuire care să permită o evaluare comparativă obiectivă a ofertelor. Acest criteriu de atribuire i-ar fi împiedicat pe ofertanți să își exercite dreptul legitim de a recurge la subcontractanți. În plus, acest criteriu ar fi fost formulat mult prea imprecis pentru a permite ofertanților să cunoască capacitatea optimă pe care trebuiau să o ofere pentru obținerea notei maxime. În lista de „Întrebări și răspunsuri", întrebarea referitoare la nivelul maxim al „capacității de a furniza o echipă" și răspunsul BEI la această întrebare, potrivit căruia aceasta „nu [stabilise] un număr optim" ar demonstra că ofertanții nu puteau ști și nu știau ce trebuiau sau ce puteau face pentru a prezenta cea mai bună ofertă din punctul de vedere al acestui criteriu și că acest „număr optim" fusese stabilit de comisia de evaluare în etapa evaluării comparative a ofertelor. Un astfel de procedeu ar fi avut ca efect denaturarea concurenței între ofertanți în favoarea ofertantului selectat, respectiv contractantul existent, care ar deține instrumentele informatice specifice utilizate de BEI, sau a ofertanților care aveau capacități suficiente pentru a nu recurge la o echipă de experți externi care să poată fi mobilizați în cazul atribuirii contractului de achiziții. Contrar celor susținute de BEI, instrumentele informatice specifice deținute de ofertantul selectat nu ar fi deosebit de răspândite, întrucât cota de piață a acestora nu ar fi decât de 3 % și ar fi mai degrabă în scădere. Pe de altă parte, reclamanta invocă faptul că dispunea de numeroși experți care răspund nevoilor BEI, după cum aceasta din urmă ar fi recunoscut ea însăși și ar demonstra-o un tabel inclus în replică. Aceasta invită de asemenea BEI să dezvăluie

curriculum vitae anonime ale personalului transmise de ofertantul selectat pentru a putea compara calificările acestora cu cele ale propriilor experți.

134 BEI solicită respingerea celui de al treilea motiv. Punctele 6.4 și 6.5 din caietul de sarcini ar fi stipulat în mod clar că subcontractarea și grupurile de ofertanți erau autorizate, ceea ce includea recurgerea la experți independenți. Acest lucru ar fi fost confirmat și în lista de „Întrebări și răspunsuri", în care se preciza că resursele care provin de la subcontractanți erau asimilate resurselor proprii ale ofertantului respectiv în scopul procedurii de cerere de ofertă. Singura condiție prevăzută la punctul 1.3 din caietul de sarcini ar fi fost ca ofertanții să dovedească intenția lor de a recruta o echipă care dispune de competențele adecvate. Pe de altă parte, ofertantul selectat nu ar fi fost singurul care a putut îndeplini criteriul „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii" recurgând la „personalul propriu", în măsura în care nu ar fi deținut integralitatea instrumentelor informatice utilizate în cadrul aplicației informatice în cauză. Limbajul de programare a acestei aplicații, respectiv limbajul „Java", precum și instrumentele dezvoltate de ofertantul selectat, printre care programul informatic „Sybase server suite" și sistemul de gestiune de baze de date, ar fi cunoscute pe piață și numeroase persoane ar fi competente în această privință. Acest lucru ar fi demonstrat de curriculum vitae prezentate de reclamantă, în special de un curriculum vitae care ar menționa o experiență în privința ansamblului programului informatic „Sybase server suite", precum și o bună cunoaștere a limbajului „Java". În plus, reclamanta s-ar fi contrazis ea însăși în argumentele sale sau în documentele pe care le-a prezentat.

135 Prin intermediul celui de al patrulea motiv, reclamanta apreciază că, utilizând criteriul de atribuire intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii", BEI a încălcat principiul egalității de tratament și obligația de a nu utiliza, pentru evaluarea comparativă a ofertelor în cadrul fazei de atribuire a contractului de achiziții, decât criterii care nu țin de faza de selecție a ofertanților. Criteriul menționat, după cum BEI ar fi recunoscut la punctul 89 din memoriul în apărare, nu ar fi avut alt scop decât să verifice „capacitatea efectivelor ofertanților" prin studierea curriculum vitae

ale acestora și ar fi fost deja utilizat, cu bună știință, în faza de selecție a ofertanților. Prin urmare, acesta nu ar fi putut fi folosit în faza de evaluare comparativă a ofertelor și de atribuire a contractului de achiziții, în temeiul regulii potrivit căreia procedurile de selecție a ofertanților și de atribuire a contractului ar trebui să fie separate net. În plus, BEI ar fi încălcat principiul egalității de tratament prin aceea că, prin aplicarea dublă a acestui criteriu, l-ar fi favorizat pe ofertantul selectat, care ar fi fost cel mai în măsură să „furnizeze o echipă", din moment ce acesta era și contractantul existent care deținea instrumentele informatice specifice utilizate de BEI și ar fi avut, potențial, mai mulți experți la dispoziția sa.

136 BEI solicită respingerea celui de al patrulea motiv. Aceasta amintește puterea largă de apreciere de care dispunea în etapa selecției criteriilor de atribuire a contractului de achiziții. Criteriile de selecție a ofertanților, potrivit cărora aceștia trebuiau să dispună de cel puțin 15 salariați care lucrau pentru ei de cel puțin 2 ani în departamentul informatic precum și de 3 referințe verificabile, nu ar putea fi confundate cu criteriul de atribuire intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii", aceste criterii corespunzând unor puncte distincte din caietul de sarcini. Criteriul menționat la punctul 6.2.2 din caietul de sarcini, conform punctului 2.5.1.1 din ghid, fiind un criteriu de selecție a ofertanților, ar fi fost destinat să verifice dacă aceștia îndeplineau criteriile minime cerute în materie de personal și de capacitate a serviciului lor informatic, în timp ce criteriul menționat la punctul 7.1.1 din caietul de sarcini, conform punctului 2.5.1.2 din ghid, fiind un criteriu de atribuire a contractului, ar fi fost destinat verificării competențelor și experienței relevante a salariaților propuși de ofertanți în funcție de curriculum vitae și de tabelele de competențe transmise, precum și a capacității ofertanților de a răspunde nevoilor specifice ale contractului de achiziții publice. BEI mai susține că reclamanta este de rea-credință atunci când aceasta pretinde că BEI a recunoscut că actele sale fuseseră contrare dreptului aplicabil procedurilor de cerere de ofertă.

— Aprecierea Tribunalului

137 La fel cum BEI dispune de o largă putere de apreciere în privința elementelor care trebuie luate în considerare în vederea adoptării unei decizii de atribuire a unui contract de achiziții publice prin cerere de ofertă, aceasta se bucură de o largă putere de apreciere pentru a determina atât conținutul, cât și punerea în aplicare a normelor aplicabile atribuirii, în numele său, a unui contract de achiziții publice prin cerere de ofertă (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Tribunalului din 14 februarie 2006, TEA-CEGOS și alții/Comisia, T-376/05 și T-383/05, Rec., p. II-205, punctele 50 și 51). Posibilitatea lăsată BEI de a alege liber criteriile de atribuire pe baza cărora înțelege să atribuie contractele de achiziții publice pe care le atribuie, în nume propriu, îi permite să ia în considerare natura, obiectul și trăsăturile specifice ale fiecărui contract.

138 Este însă important să se țină seama de dispozițiile ghidului. La punctul 2.5 din aceasta sunt enunțate regulile aplicabile „[d]erulării procedurii". În special, punctul 2.5.1 privește „[v]erificarea capacității și alegerea participanților", precum și „atribuirea contractelor de achiziții". În special de la acest ultim punct reiese că „[a]tribuirea contractelor de achiziții ale [BEI] se face pe baza criteriilor de selecție și de atribuire enunțate în anunțul de participare sau în caietul de sarcini, după verificarea eligibilității operatorilor economici participanți la procedură".

139 Potrivit punctului 2.5.1.1, referitor la „[c]riterii de selcție", „[o]biectul acestor criterii este de a determina dacă un operator se află în situația economică și financiară și prezintă capacitățile tehnice și profesionale necesare pentru a executa contractul". În plus, se prevede că „[BEI] stabilește aceste criterii conform articolelor 47 și 48 din [D]irectiva [2004/18], luând în considerare, dacă este cazul, dispozițiile articolelor 49 și 50". Se precizează în plus că „[BEI] poate stabili niveluri minime de capacitate sub care ofertanții sau candidații vor fi excluși de la procedură" și că „[a]ceste praguri sunt precizate în anunțul de participare".

140 Punctul 2.5.1.2 din ghid referitor la „[c]riterii de atribuire a contractului de achiziții” prevede, printre altele, următoarele:

„Obiectul criteri[ilor] [de atribuire] este de a permite efectuarea unei selecții dintre ofertanții care nu au fost excluși [în urma procedurii de selecție] și care, pe de altă parte, îndeplinesc criteriile de selecție prevăzute în anunțul de participare sau în caietul de sarcini.

Criteriile pe baza cărora [BEI] atribuie contractele sunt:

a) […] în cazul în care contractul se atribuie ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic (cel mai bun raport calitate/preț) din punctul de vedere al [BEI], diverse criterii legate de obiectul contractului respectiv – de exemplu calitatea, prețul, valoarea tehnică, caracterul estetic și funcțional, caracteristicile de mediu, costurile de funcționare, rentabilitatea, serviciile postvânzare și asistența tehnică, data livrării și termenul de livrare sau de execuție;

[…]

În cazul prevăzut la litera a), [BEI] menționează în anunțul de participare sau în caietul de sarcini sau, în cazul dialogului competitiv, în documentul descriptiv ponderea relativă pe care o conferă fiecăruia dintre criteriile selectate în vederea determinării ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic […]”

141 Dispozițiile ghidului menționate la punctul 140 de mai sus urmăresc să garanteze că facultatea lăsată BEI în alegerea criteriilor de atribuire este exercitată cu respectarea principiilor egalității de tratament și transparenței în etapa evaluării ofertelor în vederea atribuirii contractului (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Curții din 20 septembrie 1988, Beentjes, 31/87, Rec., p. 4635, punctul 21 și 22, și Hotărârea Curții din 12 decembrie 2002, Universale-Bau și alții, C-470/99, Rec., p. I-11617, punctele 90-92). Scopul acestor dispoziții este, astfel, să permită tuturor ofertanților normal informați și suficient de diligenți să interpreteze criteriile de atribuire în același fel și să dispună, în consecință, de aceleași șanse în formularea termenilor ofertei lor (a se vedea prin analogie Hotărârea Curții din 18 octombrie 2001, SIAC Construction, C-19/00, Rec., p. I-7725, punctul 42).

142 Mai mult, aceste dispoziții urmăresc să garanteze respectarea principiului proporționalității, care impune ca actele instituțiilor să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar în scopul realizării obiectivelor urmărite, înțelegându-se că, în cazul în care este posibilă o alegere între mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare, iar inconvenientele cauzate nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile urmărite (Hotărârea Antwerpse Bouwwerken/Comisia, punctul 62 de mai sus, punctul 57). Deși este adevărat că criteriile care pot fi reținute de autoritatea contractantă în cazul în care contractul se atribuie ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic nu sunt enumerate limitativ la punctul 2.5.1.2 din ghid și că acest punct lasă autorității contractante facultatea de a alege criteriile de atribuire a contractului de achiziții publice pe care le consideră cele mai adecvate, această alegere nu poate, așadar, să privească decât criterii care urmăresc să identifice oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Curții din 24 ianuarie 2008, Lianakis și alții, C-532/06, Rep., p. I-251, punctul 29 și jurisprudența citată, Hotărârile Renco/Consiliul, punctul 109 de mai sus, punctul 66, și Strabag Benelux/Consiliul, punctul 109 de mai sus, punctele 73 și 74). Prin urmare, nu pot fi reținute drept criterii de atribuire criteriile care nu urmăresc identificarea ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, ci sunt în esență legate de aprecierea capacității ofertanților în cauză de a executa contractul în discuție (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Curții Beentjes, punctul 141 de mai sus, punctele 15-19, Hotărârea Curții din 19 iunie 2003, GAT, C-315/01, Rec., p. I-6379, punctele 59-67, și Hotărârea Curții Lianakis și alții, citată anterior, punctele 30-32). Calitatea ofertelor trebuie evaluată pe baza ofertelor propriu-zise, iar nu pornind de la experiența dobândită de ofertanți în relațiile cu autoritatea contractantă cu ocazia unor contracte anterioare sau pe baza unor

criterii, cum ar fi capacitatea ofertanților de a executa contractul, care țin de faza de selecție a ofertanților și nu pot fi luate în considerare în cadrul evaluării comparative a ofertelor (Hotărârea Beentjes, punctul 141 de mai sus, punctul 15, și Hotărârea TQ3 Travel Solutions Belgium/Comisia, punctul 100 de mai sus, punctul 86).

143 Prin intermediul celui de al treilea și al celui de al patrulea motiv, reclamanta invocă, în esență, faptul că criteriul de atribuire intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii" era imprecis, discriminatoriu și disproporționat în raport cu obiectivul urmărit, care viza identificarea ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, astfel încât alegerea unui asemenea criteriu de atribuire nu era conformă cu obligațiile care revin BEI în temeiul principiilor generale de drept aplicabile procedurilor de cerere de ofertă, astfel cum sunt aplicate la punctul 2.5.1.2 din ghid.

144 În această privință, trebuie arătat că criteriul de atribuire intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii" era prevăzut la punctul 7.1.1 din caietul de sarcini, referitor la „[c]riterii tehnice", care preciza, în plus, că „[c]apacitatea ofertantului de a furniza o echipă care dispune de competențele cerute [ar fi] evaluată pe baza informațiilor furnizate în [t]abelul [p]rofilurilor [p]ersonalului și a [curriculum vitae]". Din lista de „Întrebări și răspunsuri" rezultă că, prin intermediul acestui criteriu tehnic, „[BEI] dore[a] să se asigure că [adjudecatarul contractului] nu a[vea] numai un personal competent și experimentat suficient de numeros pentru a constitui o echipă principală, dar și că a[vea] la dispoziția sa o rezervă de resurse adecvate, în termeni de competență și de experiență, pentru a face față unor nevoi suplimentare". În această privință, BEI a indicat că„ [t]abelul [p]rofilurilor [p]ersonalului [ar fi cel care] [ar furniza] o indicație privind profunzimea și amploarea competenței și a experienței aflate la dispoziția ofertanților pe care [BEI] ar putea să o mobilizeze". Aceasta corespunde conținutului punctului 4.2 din caietul de sarcini, potrivit căruia ofertanții trebuiau să descrie personalul propus în tabelul profilurilor personalului care figurează în anexa la caietul de sarcini și în temeiul căruia propunerile lor în această privință vor fi evaluate pe baza experienței și a numărului de persoane care dispun de competențe adecvate. În plus, BEI indica faptul că „[va] examina [t]abelul [p]rofilurilor [p]ersonalului

[…] pentru a aprecia dacă ofertantul [părea] să dispună de un personal care dispune de competențe adecvate într-un număr suficient și cu o experiență suficientă pentru a răspunde nevoilor [sale]" și că „[a]ceastă apreciere [se va aplica] unui număr de două criterii tehnice […]: nivelul de conformitate a competențelor și a calificărilor personalului propus și capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii". Pe de altă parte, BEI a indicat de asemenea că nu „definise un număr optim" în privința echipelor care trebuiau furnizate și în special echipa formată din resurse proprii care trebuia furnizată pentru a răspunde nevoilor suplimentare ale autorității contractante. În sfârșit, BEI a precizat că „termenii «resurse proprii» însemnau personalul angajat în prezent de ofertant […] sau de subcontractanții declarați ai acestuia".

145 Mai întâi, trebuie să se constate că reclamanta nu are motive să pretindă că criteriul de atribuire intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii" era discriminatoriu, prin aceea că o împiedica să recurgă la subcontractanți pentru a răspunde tuturor nevoilor exprimate de BEI. Astfel, din caietul de sarcini, precum și din lista „Întrebări și răspunsuri" rezultă că recurgerea la subcontractanți era permisă, cu condiția ca aceștia să fie clar identificați, ca atare, în oferte și că ofertanții fuseseră avertizați în mod corespunzător că subcontractanții clar identificați vor fi luați în considerare pentru aplicarea criteriului de atribuire menționat.

146 În continuare, reclamanta nu poate pretinde că criteriul de atribuire intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii" fusese utilizat în faza de selecție a ofertanților. Astfel, din caietul de sarcini reiese că, în temeiul criteriilor se selecție vizate la punctul 6.2.2 din caietul de sarcini, ofertanții trebuiau numai să furnizeze „trei referințe relevante și verificabile privind misiuni efectuate în ultimii 2 ani în domeniul vizat de prezenta cerere de ofertă", precum și „[o] declarație semnată [care să ateste] că [ofertanții] [aveau] cel puțin 15 salariați [în domeniul informatic] (nu

în cel al personalului administrativ) care lucrează pentru ei de cel puțin 2 ani". Acest ultim criteriu de selecție, care privea numărul minim de persoane care dispun *a priori* de o experiență și de competențe în domeniul acoperit de contractul de achiziții, se deosebea de criteriul de atribuire în cauză, care privea capacitatea ofertantului de a mobiliza un personal experimentat și competent, în număr suficient, pentru a răspunde nevoilor suplimentare ale autorității contractante.

147 În ceea ce privește alegerea însăși a criteriului de atribuire intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii", trebuie, în sfârșit, să se arate că nici punctul 2.5.1.2 din ghid, nici principiile generale ale dreptului nu pot fi interpretate în sensul că fiecare dintre criteriile de atribuire reținute de BEI pentru a identifica oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic trebuia în mod necesar să fie de natură cantitativă sau orientat exclusiv către preț (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Renco/Consiliul, punctul 109 de mai sus, punctele 67 și 68). Astfel, diverși factori care nu sunt de natură pur cantitativă, precum calitatea personalului angajat sau, mai general, valoarea tehnică a ofertei, pot influența calitatea executării unui contract de achiziții publice de servicii și, prin urmare, valoarea economică a ofertei unui ofertant pentru un asemenea contract (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții Beentjes, punctul 141 de mai sus, punctul 18, și Hotărârea Curții din 16 septembrie 1999, Fracasso și Leitschutz, C-27/98, Rec., p. I-5697, punctul 30).

148 Cu toate acestea, din documentele cererii de ofertă, menționate la punctul 144 de mai sus, reiese că criteriul de atribuire intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii" privește în special capacitatea personalului angajat de ofertant și de subcontractanții săi identificați, astfel cum este descris în tabelul profilurilor personalului, de a răspunde, în termeni de experiență, de calificări și de număr, unor nevoi suplimentare exprimate de autoritatea contractantă. Este vorba așadar despre un criteriu care privește, cel puțin în parte, capacitatea ofertantului de a executa integralitatea contractului, inclusiv prestațiile suplimentare. În această măsură, un asemenea criteriu nu are calitatea unui „criteriu de atribuire" în sensul punctului 2.5.1.2 din ghid, care nu s-ar referi decât la calitatea prestărilor suplimentare de servicii susceptibile să fie furnizate de fiecare ofertant în funcție de resursele proprii ale acestuia și, prin urmare, la avantajul economic relativ al fiecăreia dintre ofertele privind asemenea prestații (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Lianakis

și alții, punctul 142 de mai sus, punctul 31, Hotărârea Tribunalului din 1 iulie 2008, AWWW/FEACVT, T-211/07, nepublicată în Repertoriu, punctul 60, și Hotărârea din 10 septembrie 2008, Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-465/04, nepublicată în Repertoriu, punctul 65).

149 În plus, în timp ce criteriul de atribuire intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii" trebuia în special să permită să se aprecieze dacă ofertantul dispunea de un personal care are competențele și experiența cerute „în număr suficient" pentru a răspunde cererilor de servicii suplimentare ale BEI, acesta era formulat într-un mod vag și imprecis, întrucât, astfel cum reiese în special de la punctul 4.2 din caietul de sarcini, niciun „număr optim" nu fusese definit în prealabil în privința personalului respectiv și BEI nu dăduse, în această privință, indicații cantitative precise ofertanților. Desigur, punctul 1.2 din caietul de sarcini, privind „[d]escrierea domeniului" acoperit de contractul de achiziții, arăta că zece persoane din afara personalului BEI erau dedicate activității de proiecte în legătură cu aplicația informatică în cauză și că aproximativ 10 proiecte erau la acel moment în curs. Se arăta în plus că, în anii următori, volumul activității de proiecte, în special, urma să scadă, astfel încât cifrele menționate în caietul de sarcini trebuiau considerate un maxim de către potențialii ofertanți. Cu toate acestea, se preciza imediat că nu era exclus ca noi mandate de împrumut sau noi operațiuni specifice aprobate de BEI să poată da naștere unor noi vârfuri de activitate în materie de proiecte.

150 Or, în măsura în care ofertantul selectat era de asemenea prestatorul de servicii existent însărcinat cu dezvoltarea, întreținerea, asistența și activitățile de proiect referitoare la aplicația informatică în cauză, acesta era deopotrivă cel mai în măsură, ca urmare a experienței sale, să evalueze care ar putea fi nevoile reale ale BEI, în ceea ce privește capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii pentru a răspunde cererilor de prestări suplimentare de servicii care ar putea fi formulate de BEI în cadrul executării contractului de servicii. Rezultă că imprecizia criteriului de

atribuire intitulat „Capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii" a putut, în practică, să conducă la favorizarea ofertantului existent, în detrimentul celorlalți ofertanți și în special al reclamantei, și aceasta cu încălcarea principiului egalității de tratament, în temeiul căruia ofertanții trebuie să dispună de aceleași șanse în formularea termenilor ofertei lor.

151 În consecință, trebuie să se constate că principiile proporționalității și egalității de tratament, precum și punctul 2.5.1.2 din ghid, care transpune aceste principii, se opun ca, în cadrul prezentei proceduri de cerere de ofertă, BEI să țină seama de capacitatea ofertanților de furniza integralitatea serviciilor așteptate în cadrul contractului de achiziții nu ca un „criteriu de selecție" a ofertanților, ci cu titlu de „criteriu de atribuire" a contractului de achiziții, și ca aceasta să se întemeieze în această privință pe un criteriu imprecis susceptibil să îl favorizeze, în practică, pe ofertantul selectat, care era de asemenea cocontractantul existent care furnizase anterior serviciile în cauză.

152 Având în vedere considerațiile de mai sus, este necesar ca al treilea și al patrulea motiv ale acțiunii să fie admise.

Cu privire la al șaselea motiv

— Argumentele părților

153 Reclamanta susține că BEI a încălcat articolul 99 din Regulamentul financiar, articolul 148 alineatele (1) și (2) normele de aplicare, precum și principiile egalității de tratament, transparenței și nediscriminării, astfel cum sunt consacrate la articolul 89 din Regulamentul financiar coroborat cu considerentul (18) al acestuia, și de

jurisprudență, de practica Comisiei sau de doctrină, în măsura în care aceasta ar fi atribuit contractul de achiziții ofertantului selectat după ce acesta, în urma unor contacte secrete cu BEI, modificase substanțial termenii ofertei sale, atât din punctul de vedere al prețului, cât și din punctul de vedere al calității. Din nota din 31 ianuarie 2008 ar rezulta că, după deschiderea ofertelor și evaluarea acestora, comisia de evaluare ar fi recomandat oferta ofertantului selectat. Cu toate acestea, după ce a constatat că această ofertă era cea mai ridicată dintre toate ofertele, comisia de evaluare ar fi decis să organizeze o reuniune cu ofertantul selectat pentru a obține lămuriri cu privire la anumite aspecte rămase neclare, în special aspectele financiare ale ofertei, înainte de a continua procedura de cerere de ofertă. În cadrul acestei reuniuni, ofertantul selectat ar fi modificat substanțial termenii ofertei sale, pentru a reduce prețul prevăzut pentru serviciu, reducând totodată în mod corelativ calitatea acestuia. În special, ofertantul selectat ar fi promis să reducă prețul prevăzut în oferta sa modificând, printre altele, personalul însărcinat cu contractul în vederea unei compuneri mai echilibrate a acestuia și, prin urmare, furnizând un număr mai mic de consultanți experimentați. Numai în urma acestor consultări nelegale BEI ar fi decis să atribuie contractul ofertantului selectat. Rezultă că oferta reținută în final de BEI ar fi fost substanțial diferită și, ceea ce este cel mai important în raport cu ponderea relativă a criteriilor de atribuire specificate în caietul de sarcini, de o calitate mai scăzută decât cea care fusese evaluată de comisia de evaluare. Or, această calitate mai redusă a „ofertei finale" a ofertantului selectat, în raport cu „oferta inițială" a acestuia, nu ar fi fost luată în considerare cu ocazia evaluării comparative a ofertelor, efectuată de comisia de evaluare.

154 În această privință, reclamanta solicită Tribunalului să compare experiența personalului care figurează în oferta ofertantului selectat cu cea a personalului oferit în cele din urmă de acesta și să constate că, în lipsa unor negocieri nelegale desfășurate cu BEI, precum și a unor erori vădite de apreciere care afectează decizia atacată, contractul i-ar fi fost atribuit reclamantei. În orice caz, reclamanta susține că, dacă procedura de cerere de ofertă ar fi respectat principiul egalității de tratament și ar fi fost transparentă, și ea ar fi fost în măsură să îmbunătățească considerabil „oferta sa

inițială” în privința criteriilor de atribuire reținute, ceea ce ar fi putut de asemenea să îi permită să câștige contractul de achiziții.

155 BEI respinge argumentele reclamantei și solicită respingerea celui de al șaselea motiv. Aceasta subliniază că nici Regulamentul financiar, nici normele de aplicare nu sunt aplicabile procedurii de cerere de ofertă. Pe de altă parte, reclamanta nu ar avea un interes de a invoca prezentul motiv. Potrivit BEI, discuțiile purtate cu ofertantul selectat nu ar fi intervenit decât după încheierea fazei de evaluare comparativă a ofertelor, care clasa pe prima poziție oferta ofertantului selectat, în timp ce oferta reclamantei nu se afla decât pe poziția a doua, și, prin urmare, la o dată la care ofertantul selectat câștigase deja contractul. Aceste contacte nu ar trebui, așadar, să fie considerate ca fiind intervenite în cursul procedurii de atribuire a contractului de achiziții, în sensul punctului 2.5.2 din ghid sau chiar al articolului 99 din Regulamentul financiar care a fost invocat de reclamantă. În orice caz, aceste contracte nu ar fi privit modificarea ofertei ofertantului selectat, clasat pe primul loc în urma evaluării comparative a ofertelor, și nici nu ar fi condus la un asemenea rezultat. Acestea ar fi privit numai modalitățile de executare a contractului de către ofertantul selectat, conform termenilor ofertei sale, sau, în orice caz, nu ar fi fost de natură să modifice clasamentul întocmit în urma evaluării comparative a ofertelor. Din punct de vedere financiar, reducerea cotelor zilnice prevăzute pentru „dezvoltători seniori de programe informatice” și a celor prevăzute pentru „dezvoltători de nivel intermediar de programe informatice”, precum și înlocuirea unora dintre „dezvoltătorii seniori de programe informatice” din echipa principală propusă cu membri ai personalului „mai puțin experimentați” nu ar fi putut avea ca efect modificarea locului în clasament al ofertei ofertantului selectat în raport cu cel al ofertelor care proveneau de la alți ofertanți, printre care reclamanta, astfel încât nu ar fi putut fi prejudiciabile pentru aceștia din urmă. Din punct de vedere tehnic, înlocuirea unora dintre „dezvoltătorii seniori de programe informatice” din echipa principală propusă de ofertantul selectat cu membri ai personalului „mai puțin experimentați” nu ar fi dat naștere unei degradări relative a valorii tehnice a ofertei acestuia, întrucât personalul înlocuit ar fi figurat în tabelul profilurilor personalului, anexat la oferta menționată, iar valoarea tehnică a acestei oferte ar fi fost evaluată ținând seama nu numai de calificările care reieșeau din curriculum vitae ale membrilor echipei principale propuse, ci și din calificările persoanelor incluse în

tabelul profilurilor personalului respectiv. Referirea la „compunerea unei echipe mai echilibrate” nu ar fi însemnat că personalul principal propus, în oferta ofertantului selectat, pentru a compune echipa însărcinată cu executarea contractului de achiziții urma să fie modificat, ci numai că acest personal avea să compună o echipă „mai echilibrată” decât cea pe care ofertantul menționat o crease pentru executarea precedentului contract referitor la aplicația informatică în cauză. Astfel, jurisprudența aplicabilă în materie nu ar permite să se concluzioneze că contactele intervenite între ea și ofertant, ulterioare fazei de evaluare comparativă a ofertelor, ar fi afectat validitatea deciziei atacate, iar reclamanta nu ar avea motive să invoce, în speță, o încălcare a principiului egalității de tratament sau transparenței.

— Aprecierea Tribunalului

156 Reclamanta nu are temei să invoce o încălcare a articolelor 89 și 99 din Regulamentul financiar și a articolului 148 alineatele (1) și (2) din normele de aplicare, în condițiile în care procedura de cerere de ofertă și decizia atacată nu sunt guvernate nici de Regulamentul financiar, nici, *a fortiori*, de normele de aplicare a acestuia (a se vedea punctul 87 de mai sus). Este necesar, așadar, ca al șaselea motiv să fie respins ca nefondat, în măsura în care se întemeiază pe o asemenea încălcare.

157 Cu toate acestea, al șaselea motiv menționat trebuie examinat în măsura în care formulează o critică întemeiată pe o încălcare a principiilor egalității de tratament, nediscriminării și transparenței, care sunt aplicabile procedurii de cerere de ofertă și deciziei atacate din motivele expuse la punctul 88 de mai sus. Ținând seama atât de importanța, cât și de obiectivul și de efectul util al principiilor menționate, respectarea acestora trebuie asigurată și în privința unei atribuiri particulare, precum cea în cauză, ținând totodată seama, dacă este cazul, de trăsăturile specifice care caracterizează această din urmă procedură.

158 În această privință, trebuie subliniat că, întrucât în cauză este vorba despre un contract de prestări de servicii atribuit în nume propriu, având o valoare totală estimată, fără taxa pe valoarea adăugată (TVA), cuprinsă între 3 500 000 EUR și 7 000 000 EUR, BEI a decis, conform dispozițiilor ghidului, că era necesar să se atribuie contractul printr-o procedură deschisă, să se publice un anunț de participare în Jurnalul Oficial, să se întocmească un caiet de sarcini, care definea modalitățile și condițiile contractului, inclusiv criteriile de atribuire, și să invite toți operatorii economici care solicitaseră acest lucru să depună o ofertă pe această bază.

159 În aceste condiții, dispozițiile ghidului și, dacă este cazul, dispozițiile Directivei 2004/18 la care fac trimitere acestea trebuie să fie considerate cadrul juridic în care trebuia să se deruleze procedura de cerere de ofertă și revenea BEI, în calitatea sa de autoritate contractantă, sarcina să respecte cu strictețe criteriile pe care ea însăși le stabilise, nu numai în cursul procedurii de cerere de ofertă propriu-zise, care avea ca obiect evaluarea comparativă a ofertelor și alegerea câștigătorului, ci, în general, până la încheierea fazei de executare a contractului în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/CAS Succhi di Frutta, punctul 89 de mai sus, punctul 115).

160 Dacă oferta unui ofertant, care nu a fost exclus de la procedura de cerere de ofertă și îndeplinește criteriile de selecție enunțate în anunțul de participare sau în caietul de sarcini, nu apare, din punctul de vedere al autorității contractante, ca fiind cea mai avantajoasă din punct de vedere economic în raport cu criteriile de atribuire enunțate în anunțul de participare sau în caietul de sarcini, ea trebuie respinsă de autoritatea contractantă, aceasta neavând însă dreptul de a altera economia generală a contractului modificând una dintre condițiile esențiale ale atribuirii sale. Astfel, dacă autoritatea contractantă ar avea dreptul de a modifica după cum consideră de cuviință, în cursul procedurii de cerere de ofertă, chiar condițiile de atribuire, în lipsa unei abilitări exprese în acest sens care să figureze în dispozițiile relevante aplicabile, termenii care guvernează atribuirea contractului, astfel cum au fost stipulați inițial, ar fi denaturați (Hotărârea Comisia/CAS Succhi di Frutta, punctul 89 de mai sus, punctul 120). În plus, o astfel de practică ar conduce în mod inevitabil la o încălcare a principiilor transparenței și egalității de tratament a ofertanților, întrucât aplicarea

uniformă a condițiilor de atribuire și obiectivitatea procedurii nu ar mai fi garantate (Hotărârea Comisia/CAS Succhi di Frutta, punctul 89 de mai sus, punctul 121).

161 Aceste principii sunt, în fond, reflectate la punctul 2.5.2 din ghid, care prevede printre altele că, „[î]n cursul unei proceduri de atribuire a unui contract, [BEI] nu acceptă nicio discuție cu candidații sau ofertanții care ar fi de natură să compromită obiectivitatea procedurii sau principiul tratamentului echitabil al operatorilor economici” și că, deși „[BEI] poate în schimb să contacteze candidații sau ofertanții în scris pentru a obține lămuriri cu privire la aspecte precise ale candidaturii sau ale ofertei lor”, „[a]stfel de contracte nu pot totuși să fie la originea unor modificări în condițiile cererii de participare sau ale ofertei”.

162 În speță, la punctul 1.2 din caietul de sarcini, referitor la „[d]escrierea domeniului” acoperit de contract, se arăta că aplicația informatică în cauză era utilizată de aproximativ 600 de persoane, că o echipă de 10 persoane externe personalului BEI era angajată pentru a asigura întreținerea sau asistența și activitatea de proiecte (patru persoane erau afectate întreținerii și șase persoane erau afectate proiectelor) și că aproximativ 10 proiecte erau în curs. În plus, se preciza că patru membri ai personalului BEI aveau un rol de supervizare sau de gestiune de proiect, însă erau de asemenea din ce în ce mai implicați în activitățile tehnice, respectiv discuțiile privind arhitectura. Se prevedea crearea unor proceduri de examen de cod în viitorul apropiat. În sfârșit, în anii următori se aștepta ca volumul activității de proiecte să scadă, astfel încât cifrele menționate de BEI trebuiau considerate maxime de către ofertanții potențiali, chiar dacă nu era exclus ca noi mandate de împrumut sau noi operațiuni specifice aprobate de BEI să poată conduce la noi vârfuri de activitate în materie de proiecte.

163 Potrivit punctului 6.5 din caietul de sarcini, referitor la „[p]rofilul personalului”, ofertantul trebuia să furnizeze un profil clar al competențelor pentru întregul personal disponibil completând tabelul profilurilor personalului. În acesta, un membru al

personalului nu trebuia contabilizat în mai mult de un profil. În plus, ofertanții trebuiau să furnizeze curriculum vitae anonime ale unui „fond comun principal de resurse disponibile" corespunzând diferitelor profiluri identificate în tabelul profilurilor personalului (denumit în continuare „echipa principală"). Angajatorul exact (membrul respectiv în cazul ofertelor grupate sau al subcontractării) al fiecăruia dintre membrii echipei principale trebuia să fie indicat pe fiecare curriculum vitae. În concordanță cu informațiile date la punctul 1.2 din caietul de sarcini, numărul minim de curriculum vitae cerut pentru fiecare dintre cele cinci profiluri-tip identificate în tabelul profilurilor personalului era definit după cum urmează: două curriculum vitae de „analist de sisteme de gestiune", două curriculum vitae de „specialist în arhitectură tehnică", două curriculum vitae de „dezvoltător de program informatic puțin experimentat", șase curriculum vitae „dezvoltător de program informatic de nivel intermediar" și două curriculum vitae de „dezvoltător de program informatic senior". În plus, același curriculum vitae nu trebuia propus pentru mai mult de un profil.

164 Punctul 6.8 din caietul de sarcini, referitor la „[p]rofilul de cost", indica în special că prețurile trebuiau exprimate în euro, fără TVA. Acestea trebuiau să includă orice cheltuieli, care nu ar fi rambursate separat de către BEI. Ofertantul trebuia să completeze tabelul profilurilor de cost care figurează în anexa la caietul de sarcini. Costurile trebuiau prezentate sub forma unor tarife zilnice pentru „serviciile continue" și „serviciile punctuale". Dacă ofertantul sau furnizorul serviciilor intenționa să aplice tarife diferite pentru serviciile prestate „în afara programului de lucru", respectiv după ora 19 și înainte de ora 8, și pentru serviciile prestate la sfârșit de săptămână sau în zilele libere, acestea trebuiau de asemenea prezentate în mod clar în tabel. Acestea din urmă ar fi de asemenea aplicabile serviciilor prestate pentru a face față unor eventuale noi vârfuri de activitate în materie de proiecte (a se vedea punctul 162 de mai sus).

165 Punctul 7.1 din caietul de sarcini, referitor la „[c]riterii de atribuire", prevedea că atribuirea contractului se va face ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, în funcție de criteriile de atribuire și de ponderile relative ale acestora (a se vedea

punctul 3 de mai sus). În ceea ce privește criteriile tehnice, punctul 7.1.1 din caietul de sarcini preciza că „nivelul de conformitate a competențelor și a calificărilor personalului propus" și „capacitatea de a furniza o echipă formată din resurse proprii", respectiv două criterii care reprezentau, împreună, 60 % din punctele notei globale, vor fi evaluate și notate pe baza tabelului profilurilor personalului completat și a echipei principale propuse, sub formă de curriculum vitae, de către ofertanți, conform termenilor punctului 6.5 din caietul de sarcini. Acest lucru a fost confirmat ofertanților în lista de „Întrebări și răspunsuri". În ceea ce privește criteriul financiar, punctul 7.1.2 din caietul de sarcini preciza că profilul de cost al fiecărui ofertant va fi evaluat și notat pe baza unui tarif zilnic mediu ponderat calculat pentru fiecare ofertant. Ponderarea, care ținea seama de profilurile persoanelor care aveau cele mai mari șanse de a fi folosite pentru executarea contractului, era precizată în tabelul profilurilor de cost. În sfârșit, punctele 7.1.1 și 7.1.2 din caietul de sarcini dispuneau că BEI ar putea invita ofertanții la discuții, dar că aceștia nu ar fi autorizați să își modifice termenii ofertei scrise după depunerea acesteia.

166 Pe plan tehnic, tabelul profilurilor personalului presupunea, pentru fiecare dintre cele cinci profiluri, să se precizeze, în general și pentru fiecare dintre competențele asociate fiecărui profil tip, numărul membrilor personalului disponibili, distingând printre aceștia „membrii personalului care au o experiență totală mai mică de 3 ani", „membrii personalului care au o experiență totală mai mare de 3 ani" și „membrii personalului care au o experiență de peste 2 ani în serviciul furnizorului serviciilor".

167 Pe plan financiar, tabelul profilurilor de cost presupunea să se dea, pentru fiecare dintre profilurile tip și pentru fiecare tip de servicii, un tarif zilnic mediu. Ponderile relative ale tarifelor zilnice medii pentru fiecare tip de servicii erau definite astfel: 45 % din puncte pentru costul „serviciilor continue", 45 % din puncte pentru costul „serviciilor punctuale", 5 % din puncte pentru costul serviciilor prestate „în afara programului de lucru" și 5 % din puncte pentru costul serviciilor prestate „la sfârșit de

săptămână/în zile libere". Ponderile relative ale tarifelor zilnice medii pentru fiecare dintre profilurile tip erau, conform punctului 7.1.2 din caietul de sarcini și ținând seama de „profilurile care au cea mai mare șansă de a fi utilizate" ce reies de la punctul 6.5 din caietul de sarcini, de 15 % din puncte pentru profilul de „analist de sisteme de gestiune", de 15 % din puncte pentru profilul de „specialist în arhitectură tehnică", de 15 % din puncte pentru profilul de „dezvoltător de program informatic puțin experimentat", de 40 % din puncte pentru profilul de „dezvoltător de program informatic de nivel intermediar" și de 15 % din puncte pentru profilul de „dezvoltător de program informatic senior".

168 În speță, din nota din 31 ianuarie 2008 și din explicațiile prezentate de BEI în scrisoarea sa din 15 decembrie 2009 rezultă că, după etapa de evaluare comparativă a ofertelor, BEI era preocupată de faptul că oferta ofertantului selectat, clasată pe prima poziție, era cea mai ridicată și că, în consecință, aceasta a decis să organizeze o reuniune cu ofertantul selectat pentru a clarifica cu acesta punctele incerte și în special aspectele financiare ale ofertei acestuia, înainte de a continua procedura de cerere de ofertă. În plus, din nota din 31 ianuarie 2008 rezultă că această reuniune a avut loc la 29 ianuarie 2008 și că, în cadrul acesteia, ofertantul selectat a indicat autorității contractante că putea viza „o compunere a echipei mai echilibrată (compusă în prezent aproape exclusiv din consultanți «seniori»)" și să reducă de la 750 de euro la 720 de euro tariful zilnic al personalului corespunzător profilului de „dezvoltător de program informatic senior" și de la 665 de euro la 650 de euro tariful zilnic al personalului corespunzător profilului de „dezvoltător de program informatic de nivel intermediar". Doar în urma acestei reuniuni și ținând seama de propunerile astfel formulate de ofertantul selectat directorul Departamentului tehnologiilor informației din cadrul BEI, pe baza avizului favorabil al comisiei de evaluare, a decis, la 31 ianuarie 2008, să atribuie contractul ofertantului selectat, decizie care ulterior a fost confirmată de președintele BEI (a se vedea punctele 20 și 43 de mai sus). La 12 și la 17 iunie 2008, contractul a fost semnat de BEI și, respectiv, de ofertantul selectat (a se vedea punctul 8 de mai sus). Conform dispozițiilor punctului 2.4.1 din ghid referitoare la „[p]ublicarea anunțurilor", potrivit cărora data încheierii procedurii corespunde datei semnării contractului, procedura de cerere de ofertă s-a încheiat la 17 iunie 2008, respectiv la data semnării

contractului-cadru. Rezultă că BEI nu poate susține în mod întemeiat că, la 29 ianuarie 2008, contractul fusese deja atribuit ofertantului selectat și că procedura de cerere de ofertă era deja finalizată la data la care a avut loc reuniunea.

169 În plus, din documentele prezentate de BEI rezultă că, la finalizarea evaluării comparative a ofertelor, aceasta nu era pe deplin satisfăcută de rezultatul obținut în urma aplicării ponderilor relative ale criteriilor de atribuire, și anume 75 % din puncte pentru criteriile tehnice și 25 % din puncte pentru criteriul financiar, care permiseseră obținerea unei oferte cu o mare valoare tehnică, însă pentru un preț global mai ridicat decât al celorlalte oferte, ceea ce a determinat-o printre altele să organizeze reuniunea din 29 ianuarie 2008. Din aceste documente rezultă de asemenea că această reuniune a permis ofertantului selectat să răspundă preocupărilor referitoare la prețul global prevăzut în oferta sa care fuseseră exprimate de autoritatea contractantă și că aceasta a fost astfel determinantă în vedere atribuirii contractului. Astfel, cu ocazia reuniunii, ofertantul selectat a acceptat diminuarea prețului global prevăzut în oferta sa prin reducerea tarifului zilnic pentru personalul corespunzător profilurilor de „dezvoltător de program informatic senior" și de „dezvoltător de program informatic de nivel intermediar", astfel cum sunt identificate în tabelul profilurilor personalului, precum și prin vizarea unei „compuneri a echipei mai echilibrate (compusă în prezent aproape exclusiv din consultanți «seniori»)". Din acest punct de vedere, formula potrivit căreia, în urma reuniunii din 29 ianuarie 2008, membrii comisiei și-au menținut recomandarea de a atribui contractul ofertantului selectat, care figurează în nota din 31 ianuarie 2008, nu poate fi considerată ca dovadă a unei noi evaluări comparative a ofertelor, ci ca o simplă reiterare, din partea comisiei de evaluare, a avizului său precedent, în raport cu împrejurarea că ofertantul selectat răspunsese preocupărilor de ordin financiar exprimate de autoritatea contractantă.

170 În ceea ce privește reducerea tarifelor zilnice care figurează în tabelul profilurilor de cost pe care ofertantul selectat îl completase și îl anexase la oferta sa, aceasta a condus *a posteriori* la o modificare a termenilor pe baza cărora oferta ofertantului selectat fusese evaluată din punct de vedere financiar de către comisia de evaluare.

171 În ceea ce privește formula potrivit căreia ofertantul selectat ar urmări „o compunere a echipei mai echilibrată (compusă în prezent aproape exclusiv din consultanți «seniori»)", BEI însăși a explicat, în observațiile din 26 februarie 2010, că aceasta se referea la faptul că, „în timpul reuniunii [din 29 ianuarie 2008], [ofertantul selectat] propu[sese] înlocuirea unora dintre acești consultanți [care corespundeau «dezvoltătorilor de program informatic seniori» propuși] cu personal mai puțin experimentat". În contextul respectiv, în care BEI urmărea, în practică, să obțină din partea ofertantului selectat diminuarea de către acesta a prețului global prevăzut în oferta sa, pentru a apropia acest preț de cele propuse de ceilalți ofertanți în ofertele lor, singura explicație credibilă a unei asemenea formule este că ofertantul selectat urma, în practică, să îi înlocuiască pe unii dintre „dezvoltătorii de program informatic seniori" din echipa principală propusă cu membri ai personalului „mai puțin experimentați". Astfel, în măsura în care prețul global prevăzut pentru serviciu depindea direct de tariful zilnic mediu ponderat al echipei principale, definită ca echipa care avea cele mai mari șanse de a fi utilizată în cazul în care ofertantul ar câștiga contractul, acest preț putea fi efectiv scăzut prin modificarea compunerii echipei principale propuse în ofertă, prin înlocuirea personalului mai scump, întrucât era mai calificat, respectiv „consultanții seniori", corespunzător profilului „dezvoltător de program informatic senior", cu un personal mai ieftin, întrucât era mai puțin calificat, respectiv „consultanți puțin experimentați" care puteau corespunde profilurilor de „dezvoltător de program informatic de nivel intermediar" și de „dezvoltător de program informatic puțin experimentat", astfel cum rezultă din observațiile BEI din 26 februarie 2010.

172 BEI nu a prezentat nicio probă care să ateste că, în pofida dispozițiilor stabilite cu ocazia reuniunii din 29 ianuarie 2008, persoanele care au fost efectiv folosite de către ofertantul selectat pentru executarea contractului corespund celor care compuneau echipa principală propusă, sub formă de curriculum vitae, în oferta sa și pe baza căreia oferta respectivă fusese evaluată din punct de vedere tehnic și financiar de comisia de evaluare. În fond, în observațiile sale din 26 februarie 2010, BEI nu susține faptul că compunerea echipei principale propuse, sub formă de curriculum vitae, în oferta ofertantului nu fusese modificată în urma reuniunii din 29 ianuarie 2008, ci numai că

această modificare nu putea fi asimilată unei veritabile modificări a ofertei respective, în măsura în care „personalul mai puțin experimentat" care a înlocuit „consultanții seniori" din echipa principală ar fi fost deja integrat în tabelul profilurilor personalului pe care ofertantul selectat îl completase și îl anexase la această ofertă. Totuși, în măsura în care evaluarea comparativă a ofertelor din punct de vedere tehnic se făcea în special în funcție de calificarea persoanelor care compuneau echipa principală propusă de ofertant, astfel cum reiese din curriculum vitae ale acestor persoane, anexate la oferte, compunerea unei echipe principale mai echilibrate, obținută în urma înlocuirii unora dintre „dezvoltătorii de program informatic seniori" cu membri ai personalului „mai puțin experimentați", chiar dacă prin integrarea unor persoane menționate deja în tabelul profilurilor personalului pe care ofertantul selectat îl anexase la oferta sa, nu putea conduce decât la o modificare *a posteriori* a termenilor pe baza cărora acea ofertă fusese evaluată de comisia de evaluare atât din punct de vedere tehnic, cât și din punct de vedere financiar.

173 În plus, se pare că BEI încearcă să justifice propunerea făcută de ofertantul selectat cu ocazia reuniunii din 29 ianuarie 2008 prin faptul că, astfel cum se indică în caietul de sarcini, s-ar putea să nu fie necesar ca echipa efectiv utilizată în cadrul executării contractului să fie la fel de calificată ca aceea care era până atunci însărcinată cu întreținerea, cu asistența și cu dezvoltarea aplicației informatice în cauză (a se vedea punctul 162 de mai sus) și care servise ca referință pentru a defini, în caietul de sarcini, compunerea echipei principale pe baza căreia, printre altele, ofertele ofertanților urmau să fie evaluate, atât din punct de vedere tehnic, cât și din punct de vedere financiar (a se vedea punctul 163 de mai sus). Chiar dacă s-ar presupune că executarea contractului de către ofertantul selectat se putea face cu un personal mai puțin calificat decât cel care fusese însărcinat până atunci cu aplicația respectivă, aceasta nu este însă suficient pentru a justifica modificarea de către ofertantul selectat a echipei principale pe care o propusese în oferta sa ca fiind cea care ar putea fi folosită în cazul în care ar câștiga contractul, în scopul de a scădea prețul global prevăzut în acea ofertă și a satisface astfel o nouă cerință formulată de autoritatea contractantă în vedere executării contractului. Astfel, ar fi vorba în acest caz despre o modificare *a posteriori*

a termenilor pe baza cărora oferta ofertantului selectat fusese evaluată de comisia de evaluare, atât din punct de vedere tehnic, cât și din punct de vedere financiar, fără ca ofertanților neselectați, printre care reclamanta, să li se ofere aceeași posibilitate de a-și modifica oferta.

174 Din analiza de mai sus rezultă că, în contextul din cauză, BEI nu are temei să susțină că reuniunea organizată la 29 ianuarie 2008 avusese ca obiect numai discutarea anumitor modalități de executare a contractului cu ofertantul selectat, iar nu modificarea conținutului ofertei acestuia din urmă pentru a i se atribui contractul.

175 În plus, din această analiză reiese că aceste modificări au denaturat nu numai evaluarea financiară a ofertei ofertantului selectat, ci și evaluarea sa tehnică. În plus, contactele dintre BEI și ofertantul selectat au condus, în practică, la modificarea ponderilor relative ale criteriilor de atribuire. Astfel, aceste negocieri și rezultatul pe care l-au produs, și anume modificarea ofertei ofertantului selectat, au condus la faptul că, în practică, BEI a acordat criteriului financiar o importanță relativă superioară celei acordate criteriilor tehnice astfel cum fuseseră definite în documentele cererii de ofertă pe baza cărora ofertele fuseseră nu numai pregătite de către ofertanți, ci și comparate de comisia de evaluare. Or, nu există nicio îndoială cu privire la faptul că importanța relativă crescută care fost acordată în cele din urmă de BEI criteriului financiar, pentru a atribui contractul ofertantului selectat, ar fi fost mai favorabilă reclamantei dacă aceasta i-ar fi fost de asemenea aplicată cu ocazia evaluării comparative a ofertelor, în măsura în care oferta sa era cea care propunea prețul cel mai mic și care obținuse astfel cea mai bună notă pentru criteriul financiar.

176 BEI apreciază însă că aceste modificări nu au denaturat evaluarea comparativă a ofertelor în așa fel încât drepturile ofertanților eliminați în urma acestei evaluări să fi fost afectate.

177 Chiar dacă s-ar considera, astfel cum susține implicit BEI referindu-se la Hotărârea Curții din 25 aprilie 1996, Comisia/Belgia (C-87/94, Rec., p. I-2043, punctul 59), că anularea unei decizii de atribuire a unui contract de achiziții publice adoptate în urma unei proceduri viciate prin faptul că ofertantului selectat i s-a permis să modifice conținutul ofertei sale este condiționată de constatarea de către instanță a faptului că luarea în considerare a modificării menționate a schimbat, în defavoarea celorlalți ofertanți, condițiile comparării ofertelor, astfel încât clasamentul ofertanților a putut fi influențat, trebuie arătat că un asemenea efect poate fi efectiv constatat în împrejurările din prezenta cauză.

178 Desigur, este adevărat că, din punct de vedere financiar, modificările în litigiu nu au putut avea ca efect decât să îmbunătățească și mai mult evaluarea ofertei ofertantului selectat în raport cu ofertele celorlalți ofertanți, printre care reclamanta. Cu toate acestea, este greșit să se susțină că, din punct de vedere tehnic, înlocuirea unora dintre „dezvoltătorii de program informatic seniori" din echipa principală propusă de ofertantul selectat cu membri ai personalului „mai puțin experimentați" nu ar fi avut ca efect modificarea evaluării ofertei ofertantului selectat. În această privință, din elementele dosarului, în special din lista de „Întrebări și răspunsuri", reiese că „[BEI] dore[a] să se asigure că [câștigătorul contractului] nu avea numai un personal competent și experimentat suficient de numeros pentru a constitui o echipă principală, ci că acesta a[vea] avea la dispoziția sa și o rezervă de resurse adecvate, în termeni de competență și de experiență, pentru a răspunde unor nevoi suplimentare". În acest context, „se prezum[a] că [curriculum vitae] corespund echipei principale propuse de ofertant, în timp ce tabelul profilurilor personalului ofer[ea] o indicație privind profunzimea și amploarea competenței și a experienței aflate la dispoziția ofertantului pe care [BEI] putea să o mobilizeze". Astfel, în timp ce curriculum vitae vizau să permită BEI să aprecieze calificările echipei principale propuse de ofertant, respectiv persoanele care corespund profilurilor care, potrivit termenilor punctului 7.1.2 din caietul de sarcini, aveau cele mai mari șanse să fie folosite în cadrul executării contractului (a se vedea punctul 165 de mai sus), tabelul profilurilor personalului trebuia să permită BEI să aprecieze calificarea generală a personalului aflat la dispoziția ofertantului, pe care aceasta putea conta pentru a răspunde unor nevoi suplimentare. În astfel de

împrejurări, înlocuirea unora dintre „dezvoltătorii de program informatic seniori" din echipa principală propusă de ofertantul selectat în cadrul ofertei sale, ale căror curriculum vitae fuseseră luate în considerare pentru verificarea calificărilor tehnice ale echipei menționate, cu membri ai personalului „mai puțin experimentați", ale căror calificări erau în mod necesar mai reduse, nu poate să fi avut ca rezultat decât degradarea valorii tehnice globale a acestei oferte în raport cu cea a celorlalți ofertanți, printre care a reclamantei.

179 Ținând seama de ponderile relative ale criteriilor de atribuire, respectiv 25 % din puncte pentru criteriul financiar și 75 % din puncte pentru criteriile tehnice, și de faptul că evaluarea comparativă a ofertelor se baza, ea însăși, în proporție de 60 % pe analiza curriculum vitae și a tabelul profilurilor personalului oferite de ofertanți (a se vedea punctul 165 de ai sus), se poate considera că ameliorarea evaluării financiare a ofertei ofertantului selectat, susceptibilă să rezulte din reducerea prețului global prevăzut în această ofertă, nu era de natură să compenseze degradarea evaluării tehnice a ofertei menționate, susceptibilă să rezulte din înlocuirea unora dintre „dezvoltătorii de program informatic seniori" din echipa principală, propusă în ofertă, cu membri ai personalului „mai puțin experimentați". Rezultă că modificările aduse *a posteriori* ofertei ofertantului selectat nu ar fi putut să aibă decât un efect global defavorabil asupra evaluării acesteia în ipoteza unei noi evaluări comparative a ofertelor.

180 În orice caz, în etapa atribuirii contractului în favoarea ofertantului selectat, BEI a modificat, în practică, ponderile relative ale criteriilor tehnice și a criteriului financiar, astfel cum erau definite în documentele oficiale ale cererii de ofertă, pentru a acorda o importanță crescută criteriului financiar (a se vedea punctul 175 de mai sus).

181 În speță, Tribunalul nu dispune de niciun element care să îi permită să concluzioneze sau să excludă, cu certitudine, că modificările aduse ofertei ofertantului selectat și ponderilor relative ale criteriilor tehnice și a criteriului financiar, în urma reuniunii

din 29 ianuarie 2008 și anterior adoptării deciziei atacate, au fost de natură să vicieze evaluarea comparativă a ofertelor în detrimentul ofertanților neselectați, în special al reclamantei, astfel încât rezultatul procedurii de cerere de ofertă ar fi fost afectat. Întrucât BEI era cel mai bine plasată pentru a aduce dovezi în acest sens, o astfel de incertitudine trebuie să îi fie imputată acesteia (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Curții din 8 octombrie 1986, Leussink/Comisia, 169/83 și 136/84, Rec., p. 2801, punctul 17). Trebuie, așadar, reținută teza reclamantei potrivit căreia modificările menționate mai sus sunt susceptibile de a fi viciat rezultatul cererii de ofertă, astfel încât acestea au privat-o în mod nelegal de o șansă reală de a i se atribui contractul.

182 Din cele de mai sus rezultă că, prin faptul că a impus, cu ocazia reuniunii din 29 ianuarie 2008, ofertantului selectat să își modifice oferta, BEI a viciat decizia atacată, pe care a adoptat-o la 31 ianuarie 2008 în urma acestei modificări, printr-o încălcare a principiilor egalității de tratament, nediscriminării și transparenței, care este susceptibilă de a fi viciat rezultatul cererii de ofertă privând-o în mod nelegal pe reclamantă de o șansă reală de a i se atribui contractul.

183 Având în vedere considerațiile de mai sus, este necesar ca al șaselea motiv al acțiunii să fie admis.

Cu privire la al cincilea motiv

— Argumentele părților

184 Reclamanta susține că BEI a încălcat dreptul aplicabil procedurilor de cerere de ofertă și principiul egalității de tratament prin faptul că a adoptat decizia atacată în temeiul

ponderilor relative ale criteriilor de atribuire, respectiv 75 % din puncte pentru criteriile tehnice și 25 % din puncte pentru criteriul financiar. Conform principiilor bunei gestiuni financiare, astfel cum sunt reflectate la articolul 36 din Directiva 92/50, la articolul 34 din Directiva 93/38/CEE a Consiliului din 14 iunie 1993 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții în sectoarele apei, energiei, transporturilor și telecomunicațiilor (JO L 199, p. 84), la articolul 138 alineatul (3) din normele de aplicare și în jurisprudență, atunci când atribuirea contractului se face ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, autoritatea contractantă ar trebui să stabilească ponderile relative ale criteriilor de atribuire asigurându-se că „efectul preț" nu este neutralizat sau minimalizat, astfel încât procedura de cerere de ofertă ar putea conduce la atribuirea unui contract de achiziții publice anormal de scump în raport cu nevoile efective ale administrației.

185 Reclamanta susține că, în cvasitotalitatea procedurilor de atribuire de contracte de achiziții lansate de administrația comunitară în nume propriu în ultimii 15 ani, evaluarea comparativă a ofertelor a fost efectuată prevăzându-se, în ceea ce privește ponderile relative ale criteriilor de atribuire, o pondere de 50 % din puncte sau de aproape 50 % din puncte pentru criteriul financiar, atunci când nu este vorba despre o atribuire. Această practică ar corespunde principiilor unei bune gestiuni financiare, în cadrul căreia comisia de evaluare ar atribui, mai întâi, un anumit număr de puncte fiecărei oferte în funcție de valoarea tehnică a acesteia, apoi ar împărți acest număr la prețul ofertei, ofertantul care obține nota cea mai mare fiind desemnat câștigător al contractului. În acest context, calitatea ar fi garantată prin criteriile de selecție a ofertanților și prin utilizarea unor praguri asociate criteriilor tehnice în cursul fazei de atribuire. În schimb, ponderile relative ale criteriilor de atribuire reținute în speță, respectiv 75 % din puncte pentru criteriile tehnice și numai 25 % din puncte pentru criteriul financiar, ar dovedi o proastă gestiune financiară care conduce la neutralizarea sau la minimalizarea „efectului preț" într-o procedură de cerere de ofertă, care se consideră însă că identifică oferta „cea mai avantajoasă din punct de vedere economic" și care poate avea ca rezultat achiziționarea unor servicii anormal de scumpe de către administrație, încurajând ofertanții să dezvolte în exces valoarea tehnică a ofertelor lor, cu unicul scop de a obține cea mai bună notă posibilă și, în cele din urmă,

de a obține atribuirea contractului. Aceste ponderi neobișnuite în raport cu practica administrației comunitare ar constitui în plus o discriminare indirectă în măsura în care acestea ar dezavantaja în mod clar întreprinderile mici și mijlocii în raport cu ofertanții care ar avea capacitatea de a propune oferte tehnice cu o valoare tehnică mult mai mare decât nevoile efective ale contractului de achiziții publice în cauză. Acestea ar fi, așadar, contrare principiului egalității de tratament între ofertanți.

186 Reclamanta apreciază, în sfârșit, că BEI nu are temei să pretindă că oferta sa a fost „cea mai slabă" în măsura în care aceasta se sprijină, când face această afirmație, pe rezultatele unei evaluări ea însăși viciată de o nelegalitate și lipsită de caracter obiectiv. În această privință, reclamanta susține că prezentul motiv ar trebui coroborat cu motivul întemeiat pe confundarea criteriilor.

187 În replică, reclamanta arată că neutralizarea „efectului preț" al ofertelor, ce rezultă din ponderile relative ale criteriilor de atribuire reținute în speță, încalcă articolul 138 alineatul (3) din normele de aplicare, potrivit căruia „[p]onderea aplicată prețului față de celelalte criterii nu poate conduce la neutralizarea criteriului prețului în alegerea contractantului".

188 BEI solicită respingerea celui de al cincilea motiv. Aceasta susține că, potrivit jurisprudenței, autoritățile contractante sunt libere nu numai să aleagă criteriile de atribuire a contractului, ci și să determine ponderile relative ale acestora. În plus, punctul 2.5.1.2 din ghid ar indica în mod clar că, în cazul unei proceduri de cerere de ofertă supuse criteriului ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, care are la bază un raport calitate/preț, criteriilor tehnice li se poate atribui o pondere relativă mai mare decât criteriului financiar. Pentru comparație, articolul 97 din regulamentul financiar, precum și articolul 138 din normele de aplicare ar garanta de asemenea autorităților contractante flexibilitatea necesară pentru a adapta ponderile relative ale criteriilor de atribuire la obiectul contractului, iar articolul 241 din normele de aplicare ar prevedea că administrația comunitară poate atribui ponderi relative criteriilor de atribuire de 80 % din puncte pentru criteriile tehnice și de 20 % din

puncte pentru criteriul financiar, în ceea ce privește contractele de achiziții publice de servicii atribuite în cadrul unor acțiuni externe. În speță, valoarea tehnică a ofertelor și competența ofertanților ar fi fost factori esențiali pentru BEI, în condițiile în care aplicația informatică în cauză urma să fie suportul activităților de împrumuturi care se află în centrul misiunilor sale.

189 BEI susține că ponderile relative ale criteriilor de atribuire nu ar fi fost neobișnuite în raport cu contracte de aceeași natură atribuite de ea sau chiar de instituții, precum și în raport cu normele de calitate aplicate de serviciul său informatic pentru contractele de achiziții de „servicii intelectuale de asistență de sisteme informatice".

190 În ceea ce privește afirmația reclamantei potrivit căreia ponderile relative ale criteriilor de atribuire reținute în speță ar fi dezavantajat-o prin neutralizarea „efectului preț" în procedura de cerere de ofertă, BEI arată că reclamanta nu se putea aștepta în mod rezonabil să i se atribuie contractul pentru simplul motiv că propusese prețul cel mai mic. Chiar dacă ponderile relative menționate ar fi fost cele indicate de reclamantă, respectiv 50 % din puncte pentru criteriile tehnice și 50 % din puncte pentru criteriul financiar, oferta reclamantei nu ar fi fost selectată, în măsura în care nota obținută de oferta sa pentru criteriile tehnice era în mod clar mai scăzută decât cea obținută de oferta ofertantului selectat pentru aceleași criterii. În ceea ce privește experiența bancară, oferta ofertantului selectat ar fi fost foarte completă, astfel cum ar dovedi-o curriculum vitae ale majorității persoanelor propuse de acesta, în timp ce numai unul dintre analiștii propuși de reclamantă ar fi dispus de competențele necesare în materie bancară. De asemenea, reclamanta nu ar avea temei să pretindă că aceste ponderi relative ar fi fi neutralizat „efectul preț" în procedura de cerere de ofertă, în măsura în care, în pofida valorii tehnice care a fost considerată ca fiind cea mai scăzută dintre cele cinci oferte neeliminate pe plan tehnic de comisia de evaluare și cu puțin mai

bună decât cele două oferte eliminate în urma evaluării tehnice, oferta reclamantei ar fi obținut a doua cea mai bună notă globală, ținând seama de nota obținută pentru criteriul financiar, întrucât aceasta a propus prețul cel mai scăzut.

— Aprecierea Tribunalului

191 Trebuie arătat că decizia atacată nu se întemeiază pe ponderile relative ale criteriilor de atribuire stabilite inițial (a se vedea punctul 3 de mai sus), întrucât BEI s-a îndepărtat de ponderile menționate prin faptul că a impus ofertantului să reducă prețul global prevăzut în oferta sa înainte de a-i atribui contractul (a se vedea punctul 175 de mai sus). Cu toate acestea, în măsura în care, întrucât respinge ofertele celorlalți ofertanți admiși să participe la evaluarea comparativă a ofertelor, printre care cea a reclamantei, decizia atacată se întemeiază pe ponderile relative menționate ale criteriilor de atribuire, reclamanta păstrează un interes de a solicita verificarea legalității acestora, cu titlu incidental, independent de încălcarea principiului egalității de tratament și nediscriminării constatată, în cadrul examinării celui de al șaselea motiv, din cauza modificării ponderilor relative ale criteriilor de atribuire aplicabile în cursul procedurii de cerere de ofertă (a se vedea punctul 182 de mai sus).

192 Potrivit unei jurisprudențe constante, alegerea ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic lasă autorităților contractante libertatea nu numai de a alege criteriile de atribuire a contractelor, ci și de a determina ponderile relative ale acestora, cu condiția ca acestea să permită o evaluare sintetică a criteriilor reținute pentru a identifica oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 27 octombrie 2005, Contse și alții, C-234/03, Rec., p. I-9315, punctul 68 și jurisprudența citată, și Hotărârea Strabag Benelux/Consiliul, punctul 109 de mai sus, punctul 77). Pe de altă parte, conform principiului egalității

de tratament și nediscriminării, ponderile relative ale diferitelor criterii sau ale subcriteriilor nu trebuie să fi fost adoptate în considerarea unor elemente susceptibile să aibă un efect discriminatoriu în privința unuia dintre ofertanți (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 24 noiembrie 2005, ATI EAC e Viaggi di Maio și alții, C-331/04, Rec., p. I-10109, punctul 32, și Hotărârea Curții Lianakis și alții, punctul 142 de mai sus, punctele 42 și 43).

193 Din introducerea ghidului reiese că „[BEI] apreciază că în general cel mai bun mod de a aplica [p]rincipiile [fundamentale ale UE în cadrul procedurii de cerere de ofertă] este de a organiza o punere în concurență a unor ofertanți calificați și a proceda la o selecție întemeiată atât pe considerente de cost, cât și de calitate". În plus, punctul 2.1 din ghid se referă la „preocuparea dominantă [a BEI] de a garanta cel mai bun raport costuri/rezultate" cu ocazia atribuirii contractelor de achiziții pe care aceasta le încheie în nume propriu. Punctul 2.5.1.2 din ghid, referitor la „[c]riterii de atribuire a contractului", precizează în această privință că „oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic […] din punctul de vedere al [BEI]" corespunde, în principiu, ofertei care prezintă „cel mai bun raport calitate/preț" în privința „diferitelor criterii legate de obiectul contractului în cauză […]".

194 Cu excepția unor împrejurări excepționale, pe care BEI are obligația de a le motiva, cerința de a garanta cel mai bun raport „costuri/rezultate" la încheierea evaluării sintetice a criteriilor alese, în vederea identificării ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, presupune ca ponderea relativă a criteriului financiar să nu conducă la neutralizarea acestui criteriu în alegerea câștigătorului contractului.

195 S-ar putea considera *a priori* că ponderile relative ale criteriilor de atribuire reținute în speță, respectiv 75 % din puncte pentru criteriile tehnice și 25 % din puncte pentru criteriul financiar, au fost stabilite în mod legal de BEI în măsura în care, pe de o parte, acestea reflectă o apreciere proprie a BEI potrivit căreia, ținând seama de natura și de obiectul contractului, care privea o aplicație informatică destinată să servească drept

suport pentru activitățile de împrumuturi care se află în centrul activităților sale, prețul, fără a fi neglijabil, avea o importanță secundară în raport cu valoarea tehnică și, pe de altă parte, aceste ponderi au fost aplicate în același fel și în mod transparent tuturor ofertanților.

196 Cu toate acestea, astfel cum rezultă din situația de fapt din speță, BEI a constatat, în cele din urmă, având în vedere rezultatul evaluării comparative a ofertelor, că ponderea relativă a criteriului financiar aleasă inițial conducea la o prea mare neutralizare a criteriului menționat în alegerea câștigătorului contractului și, prin urmare, se impunea reevaluarea importanței criteriului prețului în scopul atribuirii contractului ofertantului selectat, ceea ce s-a făcut în cadrul negocierilor care au avut loc cu acesta din urmă în cadrul reuniunii din 29 ianuarie 2008 (a se vedea punctul 175 de mai sus).

197 Rezultă că decizia atacată, în măsura în care privește respingerea ofertelor celorlalți ofertanți cărora li s-a admis participarea la evaluarea comparativă a ofertelor, printre care cea a reclamantei, se întemeiază pe aplicarea ponderilor relative ale criteriilor de atribuire care, potrivit aprecierii pe care o făcea BEI la momentul adoptării sale, conduceau la o prea mare neutralizare a criteriului financiar și care, prin urmare, nu permitea garantarea celui mai bun raport „costuri/rezultate” sau „calitate/preț” la încheierea evaluării sintetice a criteriilor alese în vederea identificării ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic.

198 În plus, din cele de mai sus, precum și din examinarea celui de al șaselea motiv rezultă că BEI a încălcat principiul egalității de tratament și nediscriminării prin modificarea ponderilor relative ale criteriilor de atribuire în cursul procedurii de cerere de ofertă.

199 Având în vedere considerațiile precedente, se impune ca al cincilea motiv al acțiunii să fie admis.

200 Din ansamblul prezentării de mai sus rezultă că toate cele șase motive care stau la baza cererii de anulare sunt întemeiate și că, în aceste condiții, este necesar ca această cerere să fie admisă și să se anuleze decizia atacată.

Cu privire la cererea de despăgubiri

Argumentele părților

201 Reclamanta solicită Tribunalului, în ipoteza în care acesta ar constata că decizia atacată a fost adoptată cu încălcarea dreptului aplicabil procedurilor de cerere de ofertă și/sau a principiilor transparenței și egalității de tratament și ținând seama de faptul că acesta va fi probabil în situația de a se pronunța asupra litigiului după executarea completă a contractului de către ofertantul selectat, conform deciziei atacate, să condamne BEI, în temeiul articolelor 235 CE și 288 CE, să îi plătească o despăgubire în valoare de 1 940 000 de euro.

202 Reclamanta apreciază că cererea de despăgubire ar trebui admisă pentru următoarele motive.

203 Mai întâi, reclamanta susține că a prezentat, conform unei jurisprudențe constante, o încălcare suficient de gravă a unei norme superioare de drept care îi protejează pe particulari sau a unei reguli de drept care are ca obiect să confere drepturi particularilor de natură să angajeze răspunderea Comunității sau, în speță, a BEI. Această încălcare ar fi fost comisă de BEI, în calitate de autoritate contractantă, și ar rezulta din „nelegalitatea" deciziei atacate și a evaluării care stă la baza acesteia, astfel cum

a fost invocată de reclamantă, respectiv dintr-o încălcare a dreptului aplicabil procedurilor de cerere de ofertă, dintr-o încălcare a principiilor transparenței și egalității de tratament, dintr-o încălcare a dispozițiilor ghidului, dintr-o comunicare tardivă de informații, dintr-o motivare insuficientă a deciziei atacate, din utilizarea unor criterii discriminatorii, dintr-o confuzie între criteriile de atribuire a contractului și cele de selecție a ofertanților și, în sfârșit, din ponderile relative nelegale ale criteriilor tehnice și a criteriului financiar în etapa atribuirii contractului.

204 În plus, reclamanta pretinde că a invocat un prejudiciu ce rezultă din decizia atacată și corespunde rezultatului brut de care ar fi fost privată în mod injust ca urmare a atribuirii nelegale a contractului în favoarea ofertantului selectat, iar nu în favoarea sa. Dacă Tribunalul ar constata că oferta sa trebuia să fie clasată pe primul loc la încheierea etapei de evaluare comparativă a ofertelor, un astfel de prejudiciu ar trebui să fie imputat BEI în scopul de a o sancționa pentru nelegalitățile comise în procedura de cerere de ofertă sau, cum aceasta a precizat cu ocazia ședinței, ca răspuns la o întrebare a Tribunalului, pentru a face ca BEI să participe la costurile fixe și la riscurile economice cu care aceasta se confruntă în cadrul activității sale în domeniul achizițiilor publice. În schimb, reclamanta indică în mod clar că nu solicită să fie despăgubită pentru cheltuielile efectuate în scopul participării sale la procedura de cerere de ofertă.

205 În sfârșit, reclamanta arată că și-a cuantificat prejudiciul. Acesta s-ar ridica la suma de 1 940 000 de euro. În ceea ce privește această sumă, ar trebui să se țină seama de faptul că nivelul rezultatului său brut ar fi, pentru acest tip de prestații, de aproximativ 50 % față de prețul încasat, cum ar dovedi situațiile financiare care ar fi fost aprobate de Comisie în cadrul unor proiecte de cercetare și dezvoltare finanțate de aceasta. În măsura în care, în caietul de sarcini, BEI ar fi solicitat serviciile a zece experți în total (patru pentru întreținere și șase pentru proiectele de servicii), iar „costul zilnic mediu" al ofertei sale s-ar fi ridicat la 441 de euro, prețul corespunzător acestei oferte ar putea fi calculat astfel: 441 de euro înmulțit cu 220 persoane/zile pe an înmulțit cu

10 persoane pe an înmulțit cu 4 ani, așadar aproximativ 3,88 milioane de euro. Acest preț ar corespunde bugetului anunțat pentru contract, cuprins între 3,5 și 7 milioane de euro. Rezultatul brut neîncasat ar fi astfel egal cu 50 % din 3,88 milioane de euro, așadar suma de 1,94 milioane de euro.

206 BEI invocă, în subsidiar, că cererea de despăgubire este nefondată. Potrivit jurisprudenței, dacă una dintre condițiile de angajare a răspunderii extracontractuale nu este îndeplinită, acțiunea ar trebui respinsă în ansamblul său, fără a fi necesară examinarea celorlalte condiții de angajare a acestei răspunderi. În speță, ar fi, așadar, suficient să se constate că aceasta nu a comis nicio neregulă sau nelegalitate susceptibilă să angajeze răspunderea extracontractuală a Comunității în cadrul procedurii de cerere de ofertă. În plus, reclamanta nu ar avea temei să ceară despăgubirea pentru un prejudiciu care ar corespunde rezultatului brut pe care aceasta l-ar fi obținut dacă i-ar fi fost atribuit contractul. Pretinsul beneficiu nerealizat ar fi viitor și ipotetic în măsura în care, chiar dacă contractul nu ar fi fost atribuit ofertantului selectat pe baza deciziei atacate și al evaluării în litigiu, reclamanta nu ar putea avea certitudinea că acesta i-ar fi fost atribuit ei. Deși Tribunalul poate anula decizia de atribuire a unui contract, acesta nu ar putea niciodată să oblige administrația să atribuie un contract unui anumit ofertant. Prin urmare, conform jurisprudenței, un astfel de prejudiciu nu ar putea fi luat în considerare.

Aprecierea Tribunalului

207 Potrivit unei jurisprudențe constante, angajarea răspunderii extracontractuale a Comunității, în temeiul articolului 288 al doilea paragraf CE, presupune întrunirea mai multor condiții în ceea ce privește nelegalitatea comportamentului imputat instituției, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între acest comportament și prejudiciul pretins. Rezultă că răspunderea Comunității

nu ar putea fi angajată fără a fi întrunite toate aceste condiții (Hotărârea Curții din 29 septembrie 1982, Oleifici Mediterranei/CEE, 26/81, Rec., p. 3057, punctul 16, și Hotărârea Tribunalului din 16 octombrie 1996, Efisol/Comisia, T-336/94, Rec., p. II-1343, punctul 30).

208 În speță, trebuie să se înceapă prin a se examina dacă este îndeplinită condiția privind existența unei legături de cauzalitate între comportamentul nelegal al BEI și prejudiciul invocat de reclamantă.

209 Referitor la condiția care privește existența unei legături de cauzalitate între comportamentul invocat și prejudiciul pretins, reiese dintr-o jurisprudență constantă că prejudiciul pretins trebuie să fie rezultatul direct al comportamentului imputat, acesta din urmă trebuind să constituie cauza determinantă a prejudiciului (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 4 octombrie 1979, Dumortier și alții/Consiliul, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 și 45/79, Rec., p. 3091, punctul 21, și Hotărârea Tribunalului din 11 iulie 1996, International Procurement Services/Comisia, T-175/94, Rec., p. II-729, punctul 55). Revine reclamanților obligația de a face dovada unei astfel de legături de cauzalitate (a se vedea Hotărârea Curții din 30 ianuarie 1992, Finsider și alții/Comisia, C-363/88 și C-364/88, Rec., p. I-359, punctul 25, și Hotărârea Tribunalului din 24 aprilie 2002, EVO/Consiliul și Comisia, T-220/96, Rec., p. II-2265, punctul 41 și jurisprudența citată).

210 Astfel cum rezultă din cererea introductivă (a se vedea punctul 81 de mai sus), reclamanta invocă un prejudiciu care corespunde „sumei estimate a rezultatului brut pe care reclamanta l-ar fi obținut în cadrul procedurii de atribuire a contractului de achiziții publice dacă contractul de achiziții i-ar fi fost atribuit". În înscrisurile prezentate, aceasta admite că BEI nu ar putea fi condamnată să îi plătească daune interese corespunzătoare rezultatului brut pierdut, astfel cum a fost calculat în cererea introductivă, decât dacă Tribunalul ar fi fost în măsură să constate că oferta sa trebuia să fie clasată pe primul loc la încheierea etapei de evaluare comparativă a ofertelor (a se vedea punctul 204 de mai sus). Cererea de despăgubiri formulată de reclamantă este astfel fondată pe convingerea că decizia atacată a împiedicat-o să obțină atribuirea contractului și să semneze acordul-cadru privind executarea acestuia cu BEI. O astfel de cerere trebuie interpretată în sensul că nu are ca obiect despăgubirea pentru pierderea șansei de a încheia contractul, ci despăgubirea pentru pierderea contractului

însuși. Această interpretare nu este infirmată de faptul că în cadrul ședinței, ca răspuns la o întrebare a Tribunalului, reclamanta a indicat că cererea de despăgubire includea, oarecum, o pierdere de șanse, întrucât nesemnarea contractului compromisese șansele sale de a câștiga, în viitor, alte contracte de achiziții publice și, în general, să își amortizeze costurile fixe pe care aceasta le suportă în temeiul activității sale în domeniul achizițiilor publice. Astfel, pe lângă faptul că aceste noi motive de prejudicii au fost prezentate tardiv și sunt, în consecință, inadmisibile, acestea nu se întemeiază, în orice caz, pe pierderea de către reclamantă a unei șanse de a încheia contractul, ci pe consecințe care, în opinia acesteia, ar decurge direct din pierderea contractului însuși.

211 În speță, reclamanta nu a demonstrat și nici nu a prezentat elemente care să permită Tribunalului să constate, cu certitudine, că oferta sa ar fi trebuit să fie clasată pe primul loc în evaluarea comparativă a ofertelor. În orice caz, chiar dacă s-ar admite că oferta reclamantei ar fi trebuit să fie clasată pe primul loc și că reclamanta ar fi trebuit să fie, așadar, câștigătorul contractului, aceasta nu ar obliga BEI să semneze acordul-cadru cu aceasta din urmă. Astfel, niciun principiu și nicio regulă aplicabilă procedurilor de cerere de ofertă ale BEI nu impune acesteia să semneze contractul privind achiziția publică cu persoana desemnată câștigătoare în urma procedurii de cerere de ofertă (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Fracasso și Leitschutz, punctul 147 de mai sus punctele 24 și 25, și Hotărârea Embassy Limousines & Services/Parlamentul European, punctul 125 de mai sus, punctul 54).

212 Prin urmare, nu este posibil să se constate existența unei legături de cauzalitate între adoptarea de către BEI a deciziei atacate, care, astfel cum reiese din examinarea cererii de anulare, este nelegală, și prejudiciul invocat de reclamantă, care rezultă din pierderea contractului însuși. Rezultă că reclamanta nu are temei să solicite o despăgubire pentru repararea prejudiciului rezultat din faptul că nu a încheiat acordul-cadru cu BEI și, *a fortiori*, nici nu a executat contractul.

213 Din cele de mai sus rezultă că cererea de despăgubiri trebuie respinsă în întregul său.

214 Aceasta nu aduce atingere compensației care ar putea fi datorată reclamantei, în aplicarea articolului 266 TFUE, în temeiul unei restabiliri adecvate a situației sale anterioare, în urma anulării deciziei atacate (a se vedea punctul 67 de mai sus).

Cu privire la cheltuielile de judecată

215 Reclamanta explică faptul că a fost obligată să inițieze această procedură și să ceară repararea prejudiciului suferit ca urmare a evaluării greșite a ofertei sale de către BEI și a faptului că nu a fost informată cu privire la caracteristicile și avantajele relative ale ofertei selectate în raport cu cele ale propriei oferte. Lipsa motivării și faptul că, în pofida cererilor sale, raportul de evaluare nu i-ar fi fost comunicat niciodată ar reprezenta motive suficiente pentru a obliga BEI la plata cheltuielilor de judecată, chiar și în cazul respingerii acțiunii sale.

216 BEI apreciază că, în speță, nu sunt îndeplinite condițiile articolului 87 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură și că, în consecință, trebuie să aplice articolul 87 alineatul (2) din același regulament. Reclamanta nu ar fi demonstrat că ar fi fost obligată la cheltuieli nejustificate sau șicanatoare și nu s-ar fi întâmplat acest lucru. În plus, ar trebui să se țină seama de faptul că ea ar fi răspuns la cererile de informații suplimentare ale reclamantei, în special prin scrisoarea sa din 1 august 2008 (Hotărârea Tribunalului din 26 februarie 2002, Esedra/Comisia, T-169/00, Rec., p. II-609, punctul 192). La momentul depunerii cererii introductive de către reclamantă, aceasta ar fi dispus astfel de toate informațiile necesare pentru apărarea drepturilor sale.

217 În temeiul articolului 87 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură, o parte poate fi obligată să ramburseze celeilalte părți acele cheltuieli de judecată apreciate de Tribunal ca fiind provocate în mod nejustificat sau șicanator. În speță, având în vedere faptul că decizia atacată era afectată de o motivare insuficientă și pentru a ține seama de numeroasele nelegalități comise de BEI în cadrul procedurii

de atribuire a contractului care a condus la adoptarea deciziei menționate, care au obligat-o pe reclamantă să introducă prezenta acțiune, se impune obligarea BEI la plata tuturor cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a patra)

declară și hotărăște:

1) **Anulează decizia Băncii Europene de Investiții (BEI) de a nu selecta oferta prezentată de Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE în cadrul cererii de ofertă 2007/S 176-215155 privind prestarea de servicii destinate furnizării unui „[a]jutor pentru întreținerea, asistența și dezvoltarea sistemului «Loans Front Office» (Serapis)" și de a atribui contractul societății Sybase BVBA.**

2) **Respinge acțiunea cu privire la restul motivelor.**

3) **Obligă BEI la plata cheltuielilor de judecată.**

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 20 septembrie 2011.

Semnături

Cuprins

Istoricul cauzei ..... II - 6379

Procedura și concluziile părților ..... II - 6384

În drept ..... II - 6386

1. Cu privire la admisibilitatea acțiunii ..... II - 6386

Cu privire la competența Tribunalului ..... II - 6387

Argumentele părților ..... II - 6387

Aprecierea Tribunalului ..... II - 6389

Cu privire la interesul reclamantei de a exercita acțiunea în anulare împotriva deciziei atacate ..... II - 6400

Argumentele părților ..... II - 6400

Aprecierea Tribunalului ..... II - 6401

Cu privire la lipsa unei contestări a formulei utilizate cu ocazia evaluării comparative a ofertelor în cadrul procedurii de cerere de ofertă ..... II - 6404

Argumentele părților ..... II - 6404

Aprecierea Tribunalului ..... II - 6404

Cu privire la lipsa de claritate a cererii de despăgubiri ..... II - 6406

Argumentele părților ..... II - 6406

Aprecierea Tribunalului ..... II - 6406

2. Cu privire la fond ..... II - 6408

Cu privire la dreptul aplicabil ..... II - 6408

Argumentele părților ..... II - 6408

Aprecierea Tribunalului ..... II - 6409

Cu privire la cererea de anulare ..... II - 6413

Cu privire la primul și la al doilea motiv ..... II - 6414

— Argumentele părților ..... II - 6414

— Aprecierea Tribunalului ..... II - 6416

Cu privire la al treilea și la al patrulea motiv ..... II - 6427

— Argumentele părților ..... II - 6427

— Aprecierea Tribunalului ..... II - 6430

Cu privire la al șaselea motiv ..... II - 6437

— Argumentele părților ..... II - 6437

— Aprecierea Tribunalului ..... II - 6440

Cu privire la al cincilea motiv ..... II - 6452

— Argumentele părților ..... II - 6452

— Aprecierea Tribunalului ..... II - 6456

Cu privire la cererea de despăgubiri ..... II - 6459

Argumentele părților ..... II - 6459

Aprecierea Tribunalului ..... II - 6461

Cu privire la cheltuielile de judecată ..... II - 6464